

STORTINGET

Innst. 8 S

(2025–2026)

Innstilling fra næringskomiteen
om bevilgninger på statsbudsjettet for 2026, kapitler under
Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet
og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

Prop. 1 S (2025–2026)

Innhold

	Side
1. Innledning.....	1
2. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9).....	2
2.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 9	2
2.2 Rammevedtak rammeområde 9	9
2.3 Generelle merknader	9
2.3.1 Arbeiderpartiet	9
2.3.2 Fremskrittspartiet.....	10
2.3.3 Høyre.....	11
2.3.4 Sosialistisk Venstreparti.....	13
2.3.5 Senterpartiet	14
2.3.6 Rødt.....	14
2.3.7 Miljøpartiet De Grønne.....	15
2.3.8 Kristelig Folkeparti.....	15
2.3.9 Oversikt over partienes budsjettforslag under rammeområde 9	16
2.4 Komiteens merknader til enkelte poster under rammeområde 9	20
2.4.1 Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet	20
2.4.2 Kap. 901 Havbunns- og kystkartlegging	20
2.4.3 Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse (NGU)	21
2.4.4 Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)	21
2.4.5 Kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering.....	21
2.4.6 Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk.....	21
2.4.7 Kap. 910 Sjøfartsdirektoratet	21
2.4.8 Kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet	22
2.4.9 Kap. 911 Konkurransetilsynet.....	22
2.4.10 Kap. 930 Design og arkitektur Norge (DOGA).....	22
2.4.11 Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak.....	22
2.4.12 Kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap.....	22
2.4.13 Kap. 952 Investinor AS.....	22
2.4.14 Kap. 953 Nysnø Klimainvesteringer AS	22
2.4.15 Kap. 2421 Innovasjon Norge	22
2.4.16 Kap. 2426 Siva SF	23
2.4.17 Kap. 2460 Eksportfinansiering Norge	23
2.4.18 Kap. 5325 Innovasjon Norge	24
2.4.19 Kap. 5460 Eksportfinansiering Norge	24
3. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10)	24
3.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 10.....	24
3.2 Rammevedtak rammeområde 10.....	25
3.3 Generelle merknader	25
3.3.1 Arbeiderpartiet	25
3.3.2 Fremskrittspartiet.....	25
3.3.3 Høyre.....	26
3.3.4 Sosialistisk Venstreparti.....	27
3.3.5 Senterpartiet	27
3.3.6 Rødt.....	27
3.3.7 Miljøpartiet De Grønne.....	28
3.3.8 Kristelig Folkeparti.....	28
3.3.9 Oversikt over partienes budsjettforslag under rammeområde 10.....	30
3.4 Komiteens merknader til enkelte poster under rammeområde 10.....	32

	Side
3.4.1 Kap. 917 Fiskeridirektoratet.....	32
3.4.2 Kap. 919 Diverse fiskeriformål	32
4. Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11)	33
4.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 11	33
4.2 Rammevedtak rammeområde 11	36
4.3 Generelle merknader	36
4.3.1 Arbeiderpartiet	36
4.3.2 Fremskrittspartiet.....	36
4.3.3 Høyre.....	37
4.3.4 Sosialistisk Venstreparti.....	38
4.3.5 Senterpartiet	39
4.3.6 Rødt.....	40
4.3.7 Miljøpartiet De Grønne.....	40
4.3.8 Kristelig Folkeparti.....	40
4.3.9 Oversikt over partienes budsjettforslag under rammeområde 11	42
4.4 Komiteens merknader til enkelte poster under rammeområde 11	45
4.4.1 Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet.....	45
4.4.2 Kap. 1135 Veterinærinstituttet	45
4.4.3 Kap. 1115 Mattilsynet	45
4.4.4 Kap. 1136 Norsk institutt for bioøkonomi	45
4.4.5 Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m.	45
4.4.6 Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer.....	46
4.4.7 Kap. 1142 Landbruksdirektoratet.....	46
4.4.8 Kap. 1148 Naturskade – erstatninger	47
4.4.9 Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	47
4.4.10 Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.....	48
4.4.11 Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen	48
4.4.12 Kap. 1152 Bionova	49
4.4.13 Kap. 1161 Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn	49
5. Oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak	49
6. Forslag fra mindretall.....	49
7. Komiteens tilråding.....	50

Vedlegg

STORTINGET

Innst. 8 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 1 S (2025–2026)

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2026, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

- Rammeområde 9: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet.
- Rammeområde 10: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet.
- Rammeområde 11: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Landbruks- og matdepartementet.

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Ruth Mariann Hop, Tobias Hangaard Linge, lederen Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen, Stig Even Lillestøl, Marius Arion Nilsen og Bengt Rune Strifeldt, fra Høyre, Erlend Larsen og Bård Ludvig Thorheim, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Senterpartiet, Geir Pollestad, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Harry Valderhaug, viser til Stortingets forretningsorden § 43 om fagkomiteenes behandling av statsbudsjettet.

Komiteen viser til at regjeringen 15. oktober 2025 la frem Prop. 1 S (2025–2026). Komiteen behandler i denne innstillingen regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 under rammeområdene 9, 10 og 11, etter den vedtatte inndelingen av rammeområder, jf. Innst. 18 S (2025–2026).

Komiteen viser til komiteens åpne høring 21. og 22. oktober 2025 om Prop. 1 S (2025–2026) og øvrige skriftlige innspill. Opptak av høringen samt de skriftlige høringsinnspillene er tilgjengelige på sakens side på stortinget.no.

Komiteen viser til mottatt rettebrev fra næringsministeren av 21. oktober 2025, hvor statsråden gjør oppmerksom på en utelatelse i proposisjonen som ikke har konsekvenser for forslag til bevilgning. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2025–2026) 5. desember 2025 samt til de respektive merknader i denne innstillingen. Ved Stortingets vedtak 5. desember 2025 er netto utgiftsramme for rammeområde 9 fastsatt til 8 953 754 000 kroner, for rammeområde 10 fastsatt til 2 945 438 000 kroner og for rammeområde 11 fastsatt til 34 027 988 000 kroner.

Der det ikke er særskilte merknader til en post, slutter komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, seg til regjeringens forslag. Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine respektive alternative budsjetter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti,

Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og inngått avtale mellom partene 3. desember 2025. Flertallet er enige om at eventuelle endringer i forliket ikke skal gjennomføres uten full tilslutning fra alle forlikspartnerne, og viser til Innst. 2 S (2025–2026). Det er enighet om at

forliket binder partene i det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2026. Flertallet viser til at forliket medfører endringer under rammeområde 9, 10 og 11 sammenlignet med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026.

2. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9)

2.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 9

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2025–2026) for rammeområde 9. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster under rammeområde 9

			Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Kap.	Post	Formål	
Utgifter			
Nærings- og fiskeridepartementet			
900	Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter.....	546 479 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	75 551 000
	22	Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	7 592 000
	23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter.....	4 150 000
	25	Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger.....	12 119 000
	26	Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, <i>kan overføres</i>	11 063 000
	32	Nytt sjøfibersamband til Svalbard og Jan Mayen.....	780 500 000
	51	Tilskudd til Senter for hav og Arktis.....	6 320 000
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner.....	65 000 000
	71	Miljøtiltak Raufoss.....	4 766 000
	72	Tilskudd til skipsfartsberedskap.....	4 351 000
	73	Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom.....	36 467 000
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS.....	3 730 000
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	29 077 000
	76	Tilskudd til Standard Norge.....	50 557 000
	77	Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, <i>kan overføres</i>	3 543 000
	81	Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet.....	5 371 000
901	Havbunns- og kystkartlegging		
	21	Spesielle driftsutgifter – Mareano-programmet, <i>kan overføres</i>	29 800 000
	22	Spesielle driftsutgifter – kystkartlegging, <i>kan overføres</i>	22 000 000
902	Justervesenet		
	1	Driftsutgifter.....	159 900 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 385 000
903	Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter.....	89 100 000
904	Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter.....	610 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 222 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	215 172 000

			Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
905		Norges geologiske undersøkelse	
	1	Driftsutgifter.....	204 400 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	83 916 000
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1	Driftsutgifter.....	74 100 000
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	13 500 000
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	19 000 000
	32	Miljøtiltak Folldal, <i>kan overføres</i>	65 000 000
907		Norsk nukleær dekommisjonering	
	1	Driftsutgifter.....	451 100 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	530 046 000
	30	Opprydding Søve, <i>kan overføres</i>	64 170 000
	60	Tilskudd til kommuner	5 807 000
	70	Tilskudd til organisasjoner	1 721 000
908		Institutt for energiteknikk	
	70	Tilskudd til drift av atomanlegg.....	324 762 000
	71	Tilskudd til sikring av atomanlegg	89 440 000
	72	Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur	61 000 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 480 000 000
910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter.....	544 900 000
911		Konkurransetilsynet	
	1	Driftsutgifter.....	151 400 000
	70	Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 279 000
912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Driftsutgifter.....	53 000 000
913		Dagligvaretilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 911 post 1</i>	5 600 000
915		Regelrådet	
	1	Driftsutgifter.....	3 054 000
922		Romvirksomhet	
	50	Direktoratet for romvirksomhet.....	110 894 000
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA).....	273 442 000
	71	Internasjonal romvirksomhet	712 971 000
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	23 577 000
	73	EUs romprogrammer	686 480 000
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	143 353 000
	75	Tilskuddsordning tilknyttet nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø	5 130 000
924		Internasjonale samarbeidsprogrammer	
	70	Tilskudd	405 600 000
930		Design og arkitektur Norge	
	70	Tilskudd	19 536 000
935		Patentstyret	
	1	Driftsutgifter.....	374 000 000
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1	Driftsutgifter.....	9 700 000
940		Internasjonaliseringstiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 454 000

			Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Kap.	Post	Formål	
950		Forvaltning av statlig eierskap	
	21	Spesielle driftsutgifter	33 100 000
951		Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	70	Tilskudd til overvåkingsprogram	518 000
	71	Tilskudd til energiltak	192 000 000
	72	Tilskudd til opprydding kulldrift	134 000 000
952		Investinor AS	
	70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 400 000
<i>Klima- og miljødepartementet</i>			
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd	85 118 000
<i>Statsbankene</i>			
2421		Innovasjon Norge	
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 091 230 000
	70	Basiskostnader	191 288 000
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	129 703 000
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	709 021 000
	75	Grønn plattform, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	311 400 000
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	351 457 000
2426		Siva SF	
	70	Tilskudd	49 996 000
	71	Tilskudd til testfasiliteter	218 496 000
<i>Statens forvaltningsbedrifter</i>			
2460		Eksportfinansiering Norge	
	24	Driftsresultat:	109 579 000
	1	Driftsinntekter	-224 500 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	334 079 000
Sum utgifter rammeområde 9			14 420 653 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	211 000
	3	Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard	11 269 000
3902		Justervesenet	
	1	Gebyrinntekter	23 445 000
	3	Inntekter fra salg av tjenester	34 798 000
3903		Norsk akkreditering	
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	70 840 000
3904		Brønnøysundregistrene	
	1	Gebyrinntekter	672 986 000
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	37 145 000
3905		Norges geologiske undersøkelse	
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	84 173 000
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	104 000
	2	Behandlingsgebyrer	1 554 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	1 200 000

			Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
3907		Norsk nukleær dekommisjonering	
	2	Diverse inntekter	100 000
3909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	1	Tilbakeføring av tilskudd.....	3 000 000
3910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR.....	270 092 000
	2	Maritime personellsertifikater.....	31 928 000
	3	Diverse inntekter	562 000
	4	Gebyrer for skip i NIS.....	74 630 000
	5	Kystradiotjenesten	16 800 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000
3911		Konkurransetilsynet	
	3	Refusjoner og andre inntekter	225 000
	86	Lovbruddsgebyr	100 000
3912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Klagegebyr	741 000
	2	Refusjoner og andre inntekter	225 000
	87	Overtredelsesgebyr	100 000
3935		Patentstyret	
	1	Inntekter av informasjonstjenester	4 416 000
	2	Inntekter knyttet til NPI	7 580 000
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	139 475 000
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1	Gebyrer.....	500 000
3950		Forvaltning av statlig eierskap	
	50	Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA.....	1 214 000 000
5325		Innovasjon Norge	
	52	Tilbakeføring av tapsavsetning til låneordning for lav- og nullutslippsskip.....	176 000 000
	54	Tilbakeføring av tapsavsetning til Grønn industrifinansiering	300 000 000
	70	Låneprovisjoner	77 000 000
5326		Siva SF	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000
5329		Eksporthkredittordningen	
	70	Gebyrer m.m.....	30 000 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.

5460	Eksporthfinansiering Norge	
	71 Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger	1 700 000
	85 Inntekter fra avviklede midlertidige ordninger.....	10 100 000

Renter og utbytte mv.

5612	Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	80 Renter.....	40 100 000
5613	Renter fra Siva SF	
	80 Renter.....	10 600 000

			Prop. 1 S
			(2025–2026)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
5626		Renter av lån til Institutt for energiteknikk	
	80	Renter.....	5 500 000
5629		Renter fra eksportkredittordningen	
	80	Renter.....	1 140 000 000
Sum inntekter rammeområde 9			4 504 999 000
Netto rammeområde 9			9 915 654 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 3
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1
kap. 935 post 1	kap. 3935 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 207 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 23 Oppdragsutgifter

forskningsfartøy i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter og kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 1 Oppdragsinntekter og post 2 Oppdragsinntekter forskningsfartøy. Ved beregning av beløp som kan overføres til påfølgende år under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

4. overskride bevilgningen under kap. 912 Klagenemndssekretariatet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelle saksomkostninger knyttet til endring av påklagde vedtak til fordel for en part i medhold av forvaltningsloven § 36 i saker som behandles av klagenemndene som Klagenemndssekretariatet betjener.
5. overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelt erstatningsansvar for staten etter inngrep som følge av en markedsetterforskning.
6. overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter dersom Konkurransetilsynet må tilbakebetale renter på et overtredelsesgebyr gitt i medhold av konkurranse-

lovens § 29 femte ledd som enten er satt ned eller frafalt etter klage eller søksmål.

7. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 32 Nytt sjøfibersamband til Svalbard og Jan Mayen innenfor en totalramme på 2 835 mill. kroner.
8. overskride bevilgningen under kap. 915 Regelrådet, post 1 Driftsutgifter med inntil 2 mill. kroner som følge av usikkerhet om størrelse på ekstraordinære utgifter i forbindelse med vedtatt nedleggelse av virksomheten. Fullmakten skal først benyttes etter samråd med Finansdepartementet.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Norsk nukleær dekommisjonering og Institutt for energiteknikk fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 1 420 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
907	Norsk nukleær dekommisjonering	
	60 Tilskudd til kommuner	14,7 mill. kroner
	70 Tilskudd til organisasjoner	2,7 mill. kroner
951	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	70 Tilskudd til overvåkingsprogram	9,3 mill. kroner
2421	Innovasjon Norge	
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	800 mill. kroner
	71 Innovative næringsmiljøer	120 mill. kroner
	75 Grønn plattform	700 mill. kroner
	76 Miljøteknologi	645 mill. kroner
2426	Siva SF	
	71 Tilskudd til testfasiliteter	64,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 290,82 mill. euro i tillegg til foreslått bevilgning for å delta i de industrirettede programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 348,2 mill. euro.
3. gi tilsagn om tilskudd til tapsavsetning for norsk deltakelse i InvestEU med inntil 641,4 mill. kroner under kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer, post 70 Tilskudd og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene.

VI

Garanti fullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 350 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme

for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 1 280 mill. kroner.

2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om garantier for inntil 1 000 mill. kroner for lån innenfor ordningen med Grønn industrifinansiering, men slik at total ramme for garantier og lån ikke overstiger 4 100 mill. kroner for ordningen.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 155 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning.
4. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond.

5. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved bygge-lån innenfor skipsbyggingsindustrien.
6. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
7. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.
8. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 630 mill. kroner under risikoavlastningsordningen for norsk eksport til Ukraina.

VII

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill. euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende risikolån innenfor en ramme på 3 000 mill. kroner, herav inntil 900 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.
4. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån innenfor ordningen for Grønn industrifinansiering innenfor en samlet øvre ramme av utestående og forpliktete lån og garantier på inntil 4 100 mill. kroner.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til særskilte prosjekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 225 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i gruveområdet i Folldal.

XI

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen til et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt innestående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460 Eksportfinansiering Norge, post 24 Driftsresultat i 2026.

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIV

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Mesta AS delvis.
3. redusere deltakelsen i obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

XV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan avhende ikke-aktive gruveeierdommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeierdom.

XVI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å føre inntekter fra garantiordningene mot mellomværendet med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når inntektene blir overført til de enkelte garantiordningene.

XVII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 606, 31. mai 2022, oppheves.

2.2 Rammevedtak rammeområde 9

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2025 er netto utgiftsramme for rammeområde 9 fastsatt til 8 953 754 000 kroner.

2.3 Generelle merknader

2.3.1 ARBEIDERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at næringspolitikken skal bidra til å løse de store utfordringene i samfunnet. Selv i en urolig tid skal en aktiv næringspolitikk bidra til å skape flere arbeidsplasser rundt om i hele landet, øke fastlandseksporten og samtidig kutte utslipp.

En god næringspolitikk er en essensiell del av en god velferdspolitik. Gjennom økt verdiskaping skapes rom for velstandøkning. Et samfunn som deler på godene, skaper også mer.

Disse medlemmer mener det norske næringslivet og den norske økonomien tjener på en aktiv næringspolitikk. Staten skal ta i bruk hele verktøykassen for å få på plass nødvendig infrastruktur, inngå partnerskap, bidra med kapital og annen risikoavlastning og bruke den offentlige innkjøpsmakten til å stille krav og skape sterke hjemmemarkeder. Gjennom Norgesmodellen arbeider regjeringen kontinuerlig med å forbedre måten alle offentlige aktører bruker sin innkjøpsmakt på til å kreve anstendige arbeidsforhold, kvalitet og klimakutt. Disse medlemmer viser til at Norge har et sterkt, mangfoldig og geografisk spredt næringsliv. Store og små bedrifter samarbeider og konkurrerer over hele landet i bredden av sektorer. Disse medlemmer viser til at regjeringen også har ambisjoner for å utvikle et bærekraftig norsk reiseliv framover, som er en viktig distriktsnæring.

Industrien i Norge er verdensledende innenfor flere felt. Disse medlemmer viser til regjeringens mål om en økning i norsk fastlandseksport på 50 pst. innen 2030. En omstilling av økonomien i kombinasjon med ønsket om økt verdiskaping krever at flere norske bedrifter også selger sine varer og tjenester i utlandet. Gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer» har regjeringen lagt grunnlaget for at flere bedrifter skal få støtte og hjelp til å eksportere mer.

I urolige tider er regjeringen opptatt av å styrke landets strategiske verdikjeder, og er derfor opptatt av å ha et godt samarbeid med Europa, og har satt i gang tiltak for å få fart på mineralaktiviteten i Norge.

Regjeringens ambisjon er at Norge skal være et av verdens beste land å starte og drive virksomhet i, og at flere gründere skal kunne lykkes med å bygge gode, vekstkraftige bedrifter. Regjeringen har vedtatt årlige forenklinger for næringslivet tilsvarende 7 mrd. kroner.

Privat eierskap er, og skal være, hovedregelen i det norske næringslivet. Samtidig vil det innenfor enkelte områder være riktig å bruke statlig eierskap for å sikre nasjonal kontroll over energi- og naturressurser, viktig infrastruktur og strategisk viktige deler av norsk økonomi.

Disse medlemmer viser til at Norge er et godt land for privat næringsliv og kapital. I en ekstraordinær tid forventes det også at næringslivet stiller opp for og med fellesskapet. Likevel vil disse medlemmer vise til at skattenivået ikke er til hinder for sterk vekst og nye etableringer i by og bygd. Disse medlemmer mener at regjeringen gjennom sine prioriteringer i Prop. 1 S (2025–2026) viser en tydelig retning og ambisjon for grønn omstilling av næringslivet, og for tilrettelegging for å mobilisere privat kapital til økte investeringer på fastlandet. Slik kan det skapes nye verdier, flere arbeidsplasser i hele landet og kraftfulle kutt i utslippene.

2.3.2 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, som presenterer hvordan partiet vil legge til rette for økt verdiskaping og vekst i privat sektor i form av en næringspolitikk med mindre statlig innblanding samt lavere skatter og avgifter. Disse medlemmer mener den viktigste faktoren for en vellykket næringspolitikk er et fritt marked, med lave skatter og avgifter, mindre regulering og mer frihet til hver enkelt næringsdrivende. Disse medlemmer er av den oppfatning at mindre politisk innblanding, styring og regulering skaper mer nyskaping og innovasjon i privat sektor. Disse medlemmer mener at grunnfundamentet i et velferdssamfunn og en sunn økonomi er privat næringsliv og initiativ som skaper verdier og arbeidsplasser i hele landet.

Disse medlemmer mener det er avgjørende for videre vekst og verdiskaping at næringslivet har trygge og forutsigbare rammevilkår. Disse medlemmer mener derfor det er svært alvorlig at trygge og forutsigbare rammevilkår ikke lenger kan tas for gitt, etter at regjeringen Støre har innført omveltende endringer i skattene. Dette ble gjort uten forvarsel og uten tilstrekkelig utredning eller dialog med næringslivet selv. Slike omveltende endringer kan være med på å gjøre lønnsomme langtidsinvesteringer ulønnsomme, og gjør at viktige distriktsarbeidsplasser i lokalsamfunn kan gå tapt. Disse medlemmer er bekymret for at det i denne stortingsperioden vil bli mer usikkerhet for næringslivet når regjeringen skal forsøke å sikre et flertall bestående av fem partier.

Disse medlemmer mener reduksjon av skatter og avgifter er nødvendig for å sikre næringslivet økonomisk handlefrihet. Disse medlemmer påpeker at kapitalmangel er stor blant mange bedrifter som følge av prisvekst, renter og økte skatter. Disse medlemmer mener derfor lavere skatter og avgifter er nødvendig for å sikre bedriftenes kapital. Disse medlemmer påpeker at eierbeskatningen har økt med 108 pst. siden 2021 og at Norge har høyest eierskatt av alle

OECD-land, ifølge en rapport fra Menon Economics fra november 2024. Disse medlemmer mener formuesskattens diskriminering av norsk eierskap og skattens innretning gir svært uheldige utfall for norske bedrifter og norsk eierskap.

Disse medlemmer viser til at det er mangel på arbeidskraft og nødvendig kompetanse i flere deler av næringslivet. Disse medlemmer mener det er viktig at skole og utdanningsinstitusjoner innretter seg etter næringslivets behov, for å sikre kompetansen som næringslivet etterspør og for at flere nyutdannede får relevant jobb etter fullført utdanning.

Disse medlemmer viser til at maritim næring er svært viktig for Norge. Det er en av få næringer hvor omtrent hele verdikjeden finnes i Norge. Næringen sysselsetter mange og bidrar til stor verdiskaping, både til lands og til vanns. Disse medlemmer mener at norske sjøfolk er ryggraden i næringen. Både det siste året med regjeringen Solberg og årene under dagens regjering, har skapt usikkerhet og utrygghet knyttet til rammebetingelsene for norske sjøfolk. Innføring av tak i tilskuddordningen for sjøfolk, også kalt nettolønnsordningen, og manglende inflasjonsjustering av dette taket, har i praksis gjort det mindre lønnsomt å ansette norske sjøfolk i flåten. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en økning fra regjeringens forslag med 702 mill. kroner for å fjerne makstaket på ordningen.

Disse medlemmer påpeker at den maritime næringen er en betydelig bidragsyter til at norsk sokkel er langt fremme når det gjelder utvikling av ny teknologi. Disse medlemmer mener at man fra politisk hold må sørge for å styrke Norges komparative fortrinn innenfor den maritime næringen. Disse medlemmer mener en forutsetning for videre vekst i næringen er stabile og langsiktige rammebetingelser, og at staten må tilby rammebetingelser for næringen som er like gode, eller bedre, enn andre land Norge konkurrerer med. Disse medlemmer mener nettolønnsordningen er det viktigste virkemidlet for å sørge for tilstrekkelig tilgang på norske, kompetente sjøfolk.

Disse medlemmer mener mineralnæringen er en fremtidsnæring som har potensial til å bli svært viktig for Norge for å dekke det økende behovet for mineraler som benyttes til teknologiutvikling både i Europa og i verden. Disse medlemmer peker på at verdikjedene til en rekke av de viktigste mineralene er konsentrert til enkeltland og -områder, og at man nå ser ut til å gå inn i en periode preget av mer usikkerhet, ustabilitet, geopolitiske maktkamper og menneskerettighetsbrudd. Disse medlemmer mener derfor at det er store muligheter for å utvikle en mineralnæring i Norge som kan skape store verdier og mange arbeidsplasser, og som samtidig vil bidra til å sikre tilgang på kritiske mineraler. Disse medlemmer peker på at både i

USA og i Europa er tilgang til kritiske mineraler en politisk prioritet, og at det er viktig å gjøre seg uavhengig av totalitære stater og stater med helt andre lønns- og arbeidsvilkår for involverte gruvearbeidere eller steder som tillater barnarbeid.

Disse medlemmer mener hovedformålet med offentlige satsinger innenfor romvirksomhet skal styrke norske interesser. Det skal fremme lønnsomme bedrifter, vekst, eksport og sysselsetting, samtidig som man dekker viktige samfunns- og brukerbehov og sikrer viktig rominfrastruktur. I tillegg er aktiviteten viktig for å sikre norske utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitiske interesser i både romvirksomhet og det ytre rom.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å videreutvikle nasjonale kompetansemiljøer og forbedre tilgangen på viktig rominfrastruktur, spesielt innen navigasjon og kommunikasjon. Dette var hovedårsaken til at Norge ble med i Den europeiske romfartsorganisasjon (ESA) i 1987. Siden har Norge brukt ESA til å utvikle og skaffe viktige tjenester, ikke bare innen kommunikasjon og navigasjon, men også innen jordobservasjon. Samarbeidet i ESA har også gitt norske forskningsmiljøer innpass i store, flernasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter, og norske bedrifter har fått store og viktige kontrakter som har vært en avgjørende faktor for å bygge opp den spisskompetansen Norge har på en rekke områder. Norsk romteknologi og -forskning er bygget på ESA-deltagelsen, og denne er viktig for å utvikle den norske romnæringen.

Disse medlemmer viser til at Norge var det sjette landet i verden som bygde og igangsatte en kjerneaktor. Norges kjernekraftforskning har resultert i kompetansemiljøer i verdensklasse, deriblant på nukleær dekommisjonering. Disse medlemmer har tro på kjernekraft som en viktig del av fremtidens energimiks, men mener også at fagfeltet nukleær dekommisjonering kan bli et fremtidig industriområde for Norge.

Disse medlemmer mener at utvikling av næringslivet på Svalbard er svært viktig for å sikre fortsatt norsk bosetting. Disse medlemmer viser til at Longyearbyen lokalstyre har hatt ønske om å etablere et næringsfond for å styrke nærings- og reiseliv i Longyearbyen. Disse medlemmer mener at økt aktivitet og sysselsetting på Svalbard er viktig både for befolkningen og av geopolitiske årsaker.

Disse medlemmer påpeker viktigheten av sterk norsk tilstedeværelse på Svalbard, og uttrykker dyp bekymring over regjeringens politikk som reduserer denne. Disse medlemmer anser Store Norske Spitsbergen Kullkompani som en viktig del av norsk svalbardpolitikk, og mener det var feil å stoppe norsk kullutvinning på Svalbard, både med tanke på arbeidsplasser, men også tilstedeværelse. Disse medlemmer er bekymret for Store Norske Spitsbergens Kullkompanis utvikling, og mener gruvedriften bør gjenopptas.

Disse medlemmer mener regjeringens næringspolitikk er med på å skape usikkerhet og uforutsigbarhet i markedet, og er med på å forringe markedsmekanismene det private næringslivet er bygget på. Disse medlemmer mener teknologisk utvikling og lønnsomhet tjenes gjennom tillit i markedet fremfor tillit i politiske maktorganer. Disse medlemmer mener at regjeringens politikk, der milliarder av kroner avsettes til tapsavsetninger som følge av investeringer i ulønnsomme prosjekter, er en svært risikabel håndtering av skattebetalernes penger.

2.3.3 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er et grunnleggende politisk ansvar i vår tid å gi økt frihet til å skape verdier og arbeidsplasser og å styrke konkurransekraften. En mer alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon krever store økninger i forsvarsutgiftene i de kommende årene, samtidig som utgiftene vil overgå inntektene i statsbudsjettet om få år. Som Draghi-rapporten understreker vil europeiske land, inkludert Norge, måtte styrke sitt næringslivs konkurransekraft vesentlig for å kunne finansiere dagens velferdsnivå for fremtidige generasjoner.

Disse medlemmer mener at regjeringen i forslaget til statsbudsjett ikke legger godt nok til rette for å øke verdiskapingen i næringslivet og styrke konkurransekraften i takt med de utfordringene som Norge står overfor. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har økt skattene varig med over 22 mrd. kroner siden 2021. Regjeringen har også benyttet midlertidige skatter for å løse sine budsjettbehov, og gjort en lang rekke brå skatteendringer. Slik uforutsigbarhet skaper politisk risiko og svekker investeringsviljen i norske bedrifter.

Økninger i formuesbeskatning, utbyttebeskatning, ekstra arbeidsgiveravgift, grunnrente på havbruk, økte skatter for kraftbransjen og exitsskatt, utgjør både økte kostnader og brå endringer i rammevilkår, og skaper en betydelig uforutsigbarhet for norsk næringsliv som er krevende – spesielt for norske eiere og små og mellomstore bedrifter. Disse medlemmer mener regjeringen burde prioritert reduksjon i offentlige budsjetter fremfor videreføring av deres høye skatteregning til norske bedrifter.

Til sammenligning viser disse medlemmer til at regjeringen Solberg prioriterte å stimulere næringslivet til å bli mer digitalisert og fremtidsrettet. Regjeringen Solberg reduserte skatter og avgifter med nesten 40 mrd. kroner i sin regjeringstid, og sikret dermed konkurransekraft, stabilitet og forutsigbarhet som igjen ga grobunn for investeringer og utvikling av bedrifter.

Mens skattene er økt under regjeringen Støre, har næringsstøtten nådd et historisk høyt nivå. Regjeringen

Støre svekker det næringslivet som forsøker å tjene penger og skape verdi, og belønner virksomhet som ønsker å drive for skattebetalernes regning.

Disse medlemmer påpeker at en bærekraftig velferdsstat ikke kan bygges på økende utgifter, uforutsigbare skatter og fravær av reformer.

Disse medlemmer viser til Høyres budsjettfor-slag, som gir større verdiskaping fremfor økte skatter, omstilling fremfor økte utgifter, og forutsigbarhet fremfor politisk risiko. Dette er etter disse medlemmers syn veien til et tryggere og friere Norge. For å oppnå dette må skattene for næringslivet reduseres betydelig, det må bli færre reguleringer og mindre byråkrati og det må satses på kompetanse, forskning og utvikling. Flere må få muligheten til å ta del i arbeidslivet. Industrien og næringslivet må få hjelp til å innfri sin del av Norges internasjonale klimaforpliktelser, slik at konkurranseevnen og grunnlaget for videre vekst og utvikling opprettholdes. God tilgang til fornybar energi vil være avgjørende for omstillingen av norsk næringsliv.

Disse medlemmer viser til at bedrifter i dag møter høyere skatter, økt uforutsigbarhet og regler som svekker investeringsviljen.

For å gjøre eierbeskatningen mer konkurransedyktig, viser disse medlemmer til Høyres alternative budsjett hvor formuesskatten reduseres med 6,1 mrd. kroner. Havbruksskatten foreslås satt til 15 pst., samtidig som bunnfradraget avvikles.

Disse medlemmer mener næringslivet skal skape verdier fremfor å motta subsidier. Subsidier går først og fremst til prosjekter som ikke er lønnsomme, mens skatteuttak gir lønnsomme bedrifter mulighet til å investere mer i sine ansatte og å videreutvikle driften til å skape mer verdier, bli mer konkurransedyktig og skape enda flere arbeidsplasser.

Disse medlemmer viser til at økosystemet hvor gründere, gode ideer og risikokapital finner hverandre, er sterkt svekket i Norge som følge av de seneste årenes skatteendringer og flukten av talent og kapital ut av landet. For å gjøre det lettere for oppstartsselskaper å tiltrekke seg kompetanse, viser disse medlemmer til Høyres alternative budsjett for 2026 som foreslår forbedringer i opsjonsbeskatningen. I tillegg foreslås utflyttingsskatten justert for å redusere barrierene for personer som ønsker å flytte til Norge for å bygge virksomheter.

Disse medlemmer påpeker at Norge har et begrenset og umodent marked for venturekapital. Norsk Venturkapitalforenings siste undersøkelse av 3. desember 2025 viser at investeringer i tidligfase fortsetter videre nedover fra et allerede lavt nivå, og at man nå har den laveste kapitaltilgangen for norske oppstartsselskaper siden 2020. Norge har i tillegg svakest kapitaltilgang og lavest investeringsaktivitet i Norden. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2026 hvor vi foreslår tiltak for å utløse mer privat risikokapital, herunder vurdering av

organiseringen av Nysnø og Investinor og styrking av Investinors fond-i-fond-mandat. Det foreslås et nytt punktutslippsprogram for industrien og reversering av regjeringens kutt i innovative anskaffelser. Skattefunn styrkes, og det foreslås økte midler for å støtte norske aktørers deltakelse i EU-prosjekter.

Disse medlemmer ser med bekymring på at 700 000 mennesker står helt utenfor utdanning og arbeidsliv, og viser til at næringslivet og arbeidslivet har sterkt behov for mer arbeidskraft. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslår å senke skatten på arbeidsinntekt tilsvarende 4 300 kroner årlig. Dette er del av en opptrappingsplan for å kutte skattene i arbeidsinntekt over de neste årene slik at flere skal motiveres til å velge arbeidslivet, at folk som jobber skal få bedre råd, og at utenforskapet reduseres.

Disse medlemmer viser til at mange bedrifter møter utfordringer som følge av regjeringens endringer i innleieregelverket som har gjort det vanskeligere å leie inn nødvendig kompetanse.

Disse medlemmer mener Norge må ha en bærekraftig og innovativ offentlig sektor som tilpasser seg brukernes behov. Disse medlemmer mener det er viktig å tilby sammenhengende tjenester og sørge for at fellesløsninger virker på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.

Disse medlemmer viser til at Norge har innbetalt nærmere 2 mrd. kroner til EUs program for digital omstilling og bruk av digitale teknologier i samfunn og næringsliv (DIGITAL). De norske ambisjonene for deltakelse i programmet er blant annet å realisere synergier mellom DIGITAL og nasjonale strategier, sikre anvendelse av DIGITALs kapasiteter for det brede lag av norske private og offentlige virksomheter og utnytte finansiering som DIGITAL tilbyr for å støtte nasjonalt samarbeid. Deltakelse i prosjekter i programmet har derimot vist seg utfordrende som følge av kravet om medfinansiering. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett, der det er satt av midler til en generell medfinansieringsordning for å muliggjøre økt norsk deltakelse i programmet.

Disse medlemmer er opptatt av at Norge skal innfri våre internasjonale klimaforpliktelser samtidig som det legges til rette for nye, grønne, verdiskapende arbeidsplasser. Hvis verden skal lykkes med å kutte utslippene, må norske bedrifter og deres grønne løsninger være med på laget. Disse medlemmer vil ta markedet i bruk i miljøets tjeneste.

Disse medlemmer er opptatt av at Norge opprettholder posisjonen som en maritim stormakt og ser verdien i å videreføre stabile rammevilkår for den maritime klynge som står for en stor del av eksportinntekter og innovasjon i Norge.

Disse medlemmer viser til at fra 1. januar 2024 ble skipsfarten en del av EU ETS (EUs kvotehandelssys-

tem). Inntektene fra kvotehandel fordeles mellom medlemslandene og en mindre andel går til EUs innovasjonsfond. Disse medlemmer mener det er viktig at det gjøres strategiske vurderinger av hvordan midlene kan anvendes på en måte som sikrer den norske maritime næringsens konkurranse- og innovasjonskraft.

Disse medlemmer viser til Høyres mineralstrategi og de konkrete forslagene i denne. Norge har store forekomster av etterspurte mineraler slik som titan, kobber, sink, fosfat og sjeldne jordartsmetaller. Mange av disse mineralene er essensielle for strategisk viktige verdikjeder for Europa.

Disse medlemmer viser videre til EUs Critical Raw Materials Act (CRMA), som er vedtatt i EU og som bør implementeres i norsk rett så raskt som mulig.

Disse medlemmer viser til at Fensfeltet i Nome kommune er Europas største forekomst av sjeldne jordarter som er avgjørende for utvikling av grønn teknologi i Europa. Denne ressursen representerer en unik mulighet for regional verdiskaping og en styrket norsk posisjon i internasjonale verdikjeder for kritiske mineraler.

Disse medlemmer er opptatte av å sikre gode rammevilkår for norske sjøfolk, og å opprettholde maritim kompetanse. Disse medlemmer er samtidig opptatte av at ordninger skal være bærekraftige over tid, og at de ikke kan være uten noen begrensninger.

Disse medlemmer mener hovedformålet med norsk, offentlig satsing på romvirksomhet er at det skal være et verktøy for norske interesser. Det skal fremme lønnsomme bedrifter, vekst og sysselsetting, dekke viktige samfunns- og brukerbehov og samtidig sørge for tilfredsstillende sikring av samfunnsviktig rominfrastruktur. I tillegg er aktiviteten viktig for å sikre norske utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitiske interesser i både romvirksomhet og det ytre rom.

2.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å understreke at Norge må styrke sin industrielle ryggrad og gjøre industrien utslippsfri. Geopolitiske spenninger, et omfattende europeisk klimarammerverk og høye og varierende kraftpriser utfordrer den norske konkurransekraften. I en slik situasjon er signalene som gis i statsbudsjettet svært viktige for at industrien skal investere i grønne løsninger. Dette medlem vil understreke at alternativet til omstillinger at industrien på sikt vil bli utkonkurrert. Mister vi industrien, mister vi verdifulle arbeidsplasser og blir mer sårbare i en verden der geopolitikken rår.

Dette medlem vil understreke at den sårt tiltrengte grønne omstillingen av norsk næringsliv og industri ikke skjer raskt nok. Skal man lykkes med omstillingen, må man bruke hele virkemiddelapparatet for å sikre at den blir grønn og rettferdig. Her må blant annet

staten, gjennom sitt direkte og indirekte eierskap og som en tilrettelegger for aktivitet i det norske samfunnet, være med på å gjennomføre de tiltakene som trengs.

Dette medlem vil peke på at veien til omstilling krever grønne motorer i den norske økonomien. Statsbudsjettet må bli grønt. Grønne industrier, gamle som nye, må bygges, og grønne markeder skapes. For å få til dette må staten på én og samme tid begrense økologisk skadelig aktivitet og være en utsteder av tålmodig og langsiktig kapital for grønne og rettferdige investeringer. Slik vil vi kunne vri den private kapitalen – som i dag ikke tilstrekkelig skytes inn i grønne prosjekter, blant annet grunnet investorers avkastningskrav – i en mer bærekraftig retning.

Dette medlem mener at finansieringen av det grønne skiftet går altfor treigt, og at det fremover i større grad må prioriteres mellom ulike type virkemidler på lang og kort sikt og i tidlige og senere faser av prosjekter. Dette medlem peker på at det er mangel på kapital og finansiering for viktige omstillingsprosjekter i den kapitalintensive byggefasen av grønne industriprosjekter. Dette medlem viser videre til at det næringsrettede virkemiddelapparatet i liten grad er tilpasset dette. Denne bakgrunnen er førende for Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å styrke hele verdikjeden for utslippsfri industri i Norge. Det finnes i dag noen relativt få punktutslipp rundt om i landet som har store utslipp. Samtidig går det tapt store mengder energi i form av spillvarme fra norsk prosessindustri. Dersom staten bidrar til koordinering og investering i infrastruktur kan omstillingen av norsk industri skje på en måte som er til det beste for både samfunnet og naturen.

Dette medlem mener arbeidet med å utvikle en verdikjede for CO₂-håndtering ikke må stoppe opp før hele den norske prosess- og avfallsindustrien i Norge har mulighet til å bli utslippsfri, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett. Det inneholder forslag om å styrke punktutslippsprogrammet i Enova og oppkapitalisere Siva for å sette fart på arbeidet med å utvikle industriklynger i ulike deler av landet hvor CO₂ fra de største utslippspunktene i Norge kan fanges, transporteres og lagres på norsk sokkel.

Dette medlem mener man må stille krav til næringsliv og industri om bærekraft og rettferdighet, samt legge politikk bak kravene som stilles. Landet må bygges på nytt, slik Norge gjorde da man skapte oljeeventyret. Denne gangen må det bygges målrettet grønt for å sikre arbeidsplasser og vår felles velferd i et evighetsperspektiv. Derfor må statlig eierskap av bedrifter som direkte eier eller investerer i andre selskaper, brukes til å vri industri og næring i en grønnere og mer rettferdig retning.

Staten må være en aktiv eier som tør å stille krav om rettferdig og bærekraftig forvaltning.

Dette medlem vil peke på at det er knyttet høy risiko til at petroleumsnæringen utgjør en så stor andel av Norges økonomi. I tillegg til den åpenbare klimarisikoen det utgjør for verdenssamfunnet, bindes kapital, arbeidskraft og kapasitet i økonomien opp i en industri som innen kort tid må fases ut. Det må heller gis plass til grønn næring og industri som vil sikre anstendig arbeid og bærekraftige samfunn over tid. Tiden er moden for å frigjøre arbeid og kapital fra norsk olje- og gassutvinning. Lenge har det vært favorisert en næringspolitikk som bidrar til forurensning, eiendomsspekulasjon og uproduktive finansielle aktiva, med svært uheldige miljø- og fordelingskonsekvenser og svekket finansiell stabilitet. Dette må snus. Omstilling fra petroleumsavhengighet skjer ikke uten at insentivene for å lete og bygge ut stadig flere oljefelt fjernes, slik at investeringsmidler og kompetanse frigjøres.

2.3.5 SENTERPARTIET

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2026, der det er lagt frem et helhetlig forslag til endringer på regjeringens budsjettforslag. Dette medlem understreker at Senterpartiet bygger sin politikk på prinsippet om å utvikle samfunnet nedenfra – med sterke lokalsamfunn, tjenester nært folk og små forskjeller. Et livskraftig næringsliv og et velfundert landbruk er grunnleggende for verdiskaping, beredskap og bosetting i hele landet.

Dette medlem mener det må være grunnleggende at norsk næringspolitikk sikrer nasjonal kontroll over naturressursene, fremmer lokalt eierskap og legger til rette for verdiskaping i hele landet. Dette medlem mener et konkurransedyktig og mangfoldig næringsliv krever forutsigbare rammevilkår, tilgang til kapital og kompetanse, samt et skatte- og avgiftssystem som er rettferdig og omfordelende. Dette medlem viser således til at Senterpartiet mener det er viktig å styrke små og mellomstore bedrifters muligheter til å investere, vokse og skape arbeidsplasser, og videre til at det bør være et mål å redusere byråkrati og kostnader som hemmer utvikling.

Dette medlem viser til at Senterpartiet har som mål at politikken skal legge til rette for å ta hele Norge i bruk, bygge sterke lokalsamfunn og sikre et næringsliv som gir trygghet for folk, god beredskap, økonomisk vekst og framtidstro for de som bor og lever på både små og store steder.

2.3.6 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt mener at arbeidet med å kutte klimagassutslipp, omstilling og å bygge

varige industriarbeidsplasser for framtida ikke går fort nok. På samme måte som aktiv næringspolitikk sørget for å bygge opp industri da Norge ble en oljenasjon, må de samme virkemidlene nå brukes for å hindre at omstillinga bort fra oljealderen blir en omstilling til arbeidsløshet. Dette medlem mener at staten har en naturlig plass både som næringsaktør og i finansiering for rettferdige og miljøvennlige løsninger på tidens store utfordringer innenfor beredskap, klima og tilgang på råvarer.

Dette medlem mener at vi trenger en aktiv nærings- og industripolitikk, særlig i møte med utviklingen i EU og USA. Dette medlem vil vise til Representantforslag 50 S (2024–2025) hvor Rødt foreslår at det opprettes et statlig mineralsselskap for å utvikle og drifte forekomsten på Fensfeltet. Dette medlem vil vise til at den norske staten har lang erfaring med å drive gruveprosjekter, og videre at den svenske staten har drevet gruvene i Kiruna gjennom LKAB i over 100 år – et mineralprosjekt som går med milliardoverskudd og fører til store ringvirkninger.

Dette medlem mener at i tillegg til å utvikle nye næringer, så må vi ta vare på industrien og industritradisjonen vi har i Norge. Dette medlem vil vise til at prissmitte på strøm fra Europa setter industribedrifter som er avhengige av billig norsk vannkraft i fare. Dette medlem viser til at Fellesforbundet, et av de største LO-forbundene med 175 000 medlemmer, allerede ved landsmøtet 2023 tok et oppgjør med den markedsbaserte kraftpolitikken – et tydelig signal om at det trengs å ta kontroll over krafta for å sikre norsk industri. Dette medlem har vist til at Rødts overordnede syn i strømpolitikken er å ta krafta av børs og tilby en makspris på strøm, men at partiet denne høsten også har foreslått at myndighetene gjennom offentlige energi- og nettselskaper skal tilby utsatt industri langtidskontrakter på strøm til lavere priser for å avhjelpe industrien med virkninger av innføring av toll på ferrolegeringer i EU.

Videre vil dette medlem vise til at det foregår en diskusjon rundt opprettelsen av beredskapsbutikker i Norge. Dette medlem mener at å sikre tilgjengelig mat og vann til befolkningen i krisesituasjoner er en kjerneoppgave for staten og myndighetene, og en oppgave som er altfor viktig til å overlates til det private dagligvaremarkedet alene. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det settes av midler til å medfinansiere og sikre statlig eierskap i etablering av beredskapsbutikker.

Dette medlem viser til at ordninga for sysselsetting av norske sjøfolk er med på å sikre maritim kompetanse og bidrar til rekruttering av norske sjøfolk. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor ordninga foreslås prisjustert. Videre ønsker Rødt på sikt å utvide ordninga.

2.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til behovet for en variert og aktiv næringspolitikk som sikrer framtidige arbeidsplasser og verdiskaping. Oppbyggingen av oljesektoren med stor statlig involvering har gitt Norge en oljeformue som kommer hele samfunnet og fremtidens generasjoner til gode, og det gir Norge gode muligheter og erfaringer i en tid hvor samfunnet skal omstilles. Dette medlem viser videre til at investeringene i oljevirksomhet de siste årene har vært 5–7 ganger større enn i fastlandsindustrien. Når så mye kapital og kompetanse fortsatt sluses inn i petroleumssektoren, hindrer det utvikling av et framtidsrettet og konkurransedyktig norsk næringsliv. Staten har videre, gjennom SDØE (Statens direkte økonomiske engasjement) og selskapet Petoro, tatt opp mot 30 pst. eierandel i utbygginger på norsk sokkel. Staten tar en stor del av risikoen ved utbygging av felt som det er usikkert om blir lønnsomme.

Dette medlem viser videre til at natur- og klimakrisen, raske skifter i teknologiutvikling og en mer uforutsigbar sikkerhetspolitisk situasjon, krever at kunnskap, insentiver og kapital flyttes fra å stimulere aktivitet i petroleumsnæringen, til grønne næringer, omstilling av fastlandsindustri og et variert økosystem av små og store bedrifter. Miljøpartiet De Grønne vil gjennomføre en ansvarlig og helhetlig omstilling, ikke bare innenfor rammeområde 9, men gjennom endringer i skatter og avgifter, forskning og utdanning og fiskeri-, landbruk- og energipolitikk.

Dette medlem viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes næringspolitikk.

2.3.8 KRISTELIG FOLKEPARTI

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at verdiskaping er grunnlaget for velferden, og at politikernes hovedoppgave er å legge til rette for gode og forutsigbare rammevilkår for å opprettholde og styrke verdiskapingen i samfunnet. Dette medlem mener det er et stort behov for en styrket næringspolitikk. Skattene for norske eiere og bedrifter er økt betydelig de siste årene.

Dette medlem mener også at en stor utfordring er mangelen på stabile rammevilkår. Under regjeringen Støre har Norge fått nye skatter, midlertidige skatter og skatter med tilbakevirkende kraft. Gründere velger å bygge bedriftene sine fra utlandet og bedriftseiere med over 50 mrd. kroner i formue har forlatt landet. Dette medlem mener dette skader investeringer, arbeidsplasser og framtidig vekst i Norge.

Dette medlem understreker at Norge bygges nedenfra gjennom bedrifter, bønder, fiskere og frivillighet over hele landet. I generasjoner har de små og mellomstore bedriftene vært en bærebjelke i samfunnet. De bidrar til fellesskapet gjennom inntekter, verdiskaping, sysselsetting og investeringer i lokalsamfunnet.

Høy verdiskaping gir trygge arbeidsplasser og overskudd til fordeling til viktige fellesskapsgoder. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker et skattesystem som legger til rette for mer entreprenørskap, innovasjon og vekst i næringslivet.

Dette medlem mener det er nødvendig med virksom konkurranse i næringslivet for å få en god utnyttelse av ressursene i samfunnet og for å sikre mangfold og variasjon i næringslivet. Norge er også avhengig av å ha en kunnskapsbasert skole, og best mulig høyere utdanning og forskning, for å ta vare på vår viktigste ressur: menneskene.

Dette medlem mener økt satsing på innovasjon og nyskaping er viktig for å skape nye arbeidsplasser og økt verdiskaping. Dette medlem mener at dette krever bedre vilkår for gründere og entreprenører som skaper fremtidens arbeidsplasser.

Dette medlem viser til at mange eiere av små og mellomstore bedrifter må tappe bedriftene sine for kapital for å kunne betale formuesskatten. Dette er ressurser som i stedet kunne vært brukt til videreutvikling av bedriften, folks arbeidsplasser og lokalsamfunn.

Dette medlem viser til at situasjonen for oppstartsbedrifter er ekstra ille ettersom mange må selge aksjer i egen virksomhet, gjerne til utenlandske eiere, for å betale den urettferdige formuesskatten. I tillegg favoriserer skatten utenlandske eiere som ikke blir berørt. Dette medlem ønsker å sikre at bedrifter kan utvikle arbeidsplassene videre, og at bedriftseiere ikke flytter fra Norge. Dette medlem mener derfor at formuesskatten på arbeidende kapital fjernes.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett, der det gjøres et betydelig kutt i formuesskatten på arbeidende kapital, ved å redusere verdsettelsen av aksjer og driftsmidler fra 80 til 60 pst.

2.3.9 OVERSIKT OVER PARTIENES BUDSJETTFORSLAG UNDER RAMMEOMRÅDE 9

Tabellen under gir en oversikt over budsjettforslaget fra regjeringen sammenlignet med partienes alternative budsjetter.

Forslag til bevilgninger under de respektive kapitler og poster er kun omtalt der det er avvik fra regjeringens forslag. Avvik i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
Utgifter rammeområde 9 (i tusen kroner)									
900	Nærings- og fiskeri- departementet								
	1 Driftsutgifter	546 479	544 979 (-1 500)	546 479 (0)	546 479 (0)	546 479 (0)	576 479 (+30 000)	546 479 (0)	546 479 (0)
	75 Tilskudd til særskilte prosjekter	29 077	34 077 (+5 000)	29 077 (0)	21 260 (-7 817)	55 027 (+25 950)	29 077 (0)	49 077 (+20 000)	19 077 (-10 000)
	77 Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum	3 543	3 543 (0)	3 543 (0)	3 543 (0)	3 543 (0)	4 543 (+1 000)	3 543 (0)	3 543 (0)
	81 Tilskudd til Leverandørutviklings- programmet	5 371	5 371 (0)	5 371 (0)	10 771 (+5 400)	5 371 (0)	5 371 (0)	5 371 (0)	5 371 (0)
	82 Tilskudd til drukningsforebygging	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)
901	Havbunns- og kystkartlegging								
	21 Spesielle driftsutgifter – Mareano- programmet	29 800	29 800 (0)	29 800 (0)	29 800 (0)	29 800 (0)	29 800 (0)	51 800 (+22 000)	54 800 (+25 000)
904	Brønnøysundregistrene								
	1 Driftsutgifter	610 800	610 800 (0)	610 800 (0)	610 800 (0)	610 800 (0)	610 800 (0)	638 800 (+28 000)	610 800 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter	10 222	10 222 (0)	10 222 (0)	10 222 (0)	35 222 (+25 000)	28 222 (+18 000)	10 222 (0)	10 222 (0)
905	Norges geologiske undersøkelse								
	1 Driftsutgifter	204 400	204 100 (-300)	204 400 (0)	204 400 (0)	204 400 (0)	204 400 (0)	244 400 (+40 000)	204 400 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard								
	1	Driftsutgifter	74 100	74 100 (0)	74 100 (0)	74 100 (0)	64 100 (-10 000)	74 100 (0)	124 100 (+50 000)	74 100 (0)
	33	Hurtigspor Fensfeltet	0	0 (0)	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
907		Norsk nukleær dekommisjone- ring								
	1	Driftsutgifter	451 100	450 300 (-800)	451 100 (0)	451 100 (0)	451 100 (0)	451 100 (0)	451 100 (0)	451 100 (0)
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk								
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	2 480 000	2 480 000 (0)	3 182 000 (+702 000)	2 480 000 (0)	2 480 000 (0)	2 619 000 (+139 000)	2 480 000 (0)	2 205 000 (-275 000)
910		Sjøfartsdirektoratet								
	1	Driftsutgifter	544 900	544 600 (-300)	544 900 (0)	528 400 (-16 500)	544 900 (0)	544 900 (0)	544 900 (0)	544 900 (0)
911		Konkurransetilsynet								
	1	Driftsutgifter	151 400	151 400 (0)	151 400 (0)	143 830 (-7 570)	151 400 (0)	151 400 (0)	151 400 (0)	151 400 (0)
913		Dagligvaretilsynet								
	1	Driftsutgifter	5 600	5 600 (0)	5 600 (0)	5 600 (0)	11 600 (+6 000)	10 600 (+5 000)	5 600 (0)	5 600 (0)
922		Romvirksomhet								
	50	Direktoratet for romvirksomhet	110 894	110 894 (0)	110 894 (0)	110 894 (0)	110 894 (0)	110 894 (0)	128 894 (+18 000)	110 894 (0)
924		Internasjonale samarbeidspro- grammer								
	70	Tilskudd	405 600	405 600 (0)	405 600 (0)	420 600 (+15 000)	405 600 (0)	405 600 (0)	405 600 (0)	405 600 (0)
930		Design og arkitektur Norge								
	70	Tilskudd	19 536	19 536 (0)	19 536 (0)	13 024 (-6 512)	19 536 (0)	19 536 (0)	19 536 (0)	14 536 (-5 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
935		Patentstyret								
	1	Driftsutgifter	374 000	374 000	374 000	373 700	374 000	374 000	374 000	374 000
				(0)	(0)	(-300)	(0)	(0)	(0)	(0)
940		Internasjonaliseringstiltak								
	21	Spesielle driftsutgifter	17 454	17 454	17 454	0	17 454	17 454	17 454	7 454
				(0)	(0)	(-17 454)	(0)	(0)	(0)	(-10 000)
952		Investinor AS								
	50	Risikokapital	0	0	0	0	0	0	50 000	0
				(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+50 000)	(0)
	70	Forvaltningskostnader for sær- skilte oppdrag	8 400	8 400	8 400	78 400	0	8 400	8 400	8 400
				(0)	(0)	(+70 000)	(-8 400)	(0)	(0)	(0)
2421		Innovasjon Norge								
	50	Tilskudd til etablerere og bedrif- ter, inkl. tapsavsetninger	1 091 230	1 091 230	491 230	691 230	1 221 230	1 091 230	1 495 230	691 230
				(0)	(-600 000)	(-400 000)	(+130 000)	(0)	(+404 000)	(-400 000)
	70	Basiskostnader	191 288	191 288	116 288	127 288	191 288	241 288	191 288	148 688
				(0)	(-75 000)	(-64 000)	(0)	(+50 000)	(0)	(-42 600)
	71	Innovative næringsmiljøer	129 703	129 703	64 703	129 703	129 703	129 703	184 703	129 703
				(0)	(-65 000)	(0)	(0)	(0)	(+55 000)	(0)
	74	Reiseliv, profilering og kompetan- se	709 021	609 021	309 021	658 956	504 021	696 021	409 021	360 721
				(-100 000)	(-400 000)	(-50 065)	(-205 000)	(-13 000)	(-300 000)	(-348 300)
	75	Grønn plattform	311 400	311 400	0	195 142	241 400	366 400	321 400	161 400
				(0)	(-311 400)	(-116 258)	(-70 000)	(+55 000)	(+10 000)	(-150 000)
	76	Miljøteknologi	351 457	351 457	151 457	351 457	429 457	351 457	351 457	351 457
				(0)	(-200 000)	(0)	(+78 000)	(0)	(0)	(0)
	77	Reparatørsats	0	0	0	0	0	0	50 000	0
				(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+50 000)	(0)
2426		Siva SF								
	71	Tilskudd til testfasiliteter	218 496	218 496	218 496	218 496	218 496	218 496	418 496	258 496
				(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+200 000)	(+40 000)
2460		Eksportfinansiering Norge								
	24	Driftsresultat:	109 579	109 179	109 579	109 579	109 579	109 579	101 979	109 579
				(-400)	(0)	(0)	(0)	(0)	(-7 600)	(0)
	2	Driftsutgifter	334 079	333 679	334 079	334 079	334 079	334 079	326 479	334 079
				(-400)	(0)	(0)	(0)	(0)	(-7 600)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
	54	Tapsavsetning, risikoavlastning Ukraina	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	126 000 (+126 000)
		Sum utgifter rammeområde 9	14 420 653	14 322 353 (-98 300)	13 471 253 (-949 400)	13 844 577 (-576 076)	14 392 203 (-28 450)	14 705 653 (+285 000)	15 065 053 (+644 400)	13 370 753 (-1 049 900)
Inntekter rammeområde 9 (i tusen kroner)										
3950		Forvaltning av statlig eierskap								
	50	Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA	1 214 000	1 273 000 (+59 000)	1 214 000 (0)	1 214 000 (0)	1 214 000 (0)	1 214 000 (0)	1 214 000 (0)	1 214 000 (0)
3953		Nysnø								
	70	Risikokapital	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	-900 000 (-900 000)
3953		Nysnø Klimainvesteringer AS								
	50	Tilbakeføring av kapital	0	0 (0)	450 000 (+450 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	70	Tilbakeføring av tapsavsetning	0	0 (0)	0 (0)	449 400 (+449 400)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
5325		Innovasjon Norge								
	53	Tilbakeføring av ubrukte tiltaks- midler	0	91 000 (+91 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	54	Tilbakeføring av tapsavsetning til Grønn industrifinansiering	300 000	300 000 (0)	1 190 000 (+890 000)	860 000 (+560 000)	300 000 (0)	300 000 (0)	300 000 (0)	860 000 (+560 000)
5460		Eksportfinansiering Norge								
	85	Inntekter fra avviklede midlertidi- ge ordninger	10 100	723 700 (+713 600)	715 100 (+705 000)	715 100 (+705 000)	10 100 (0)	10 100 (0)	10 100 (0)	10 100 (0)
		Sum inntekter rammeområde 9	4 504 999	5 368 599 (+863 600)	6 549 999 (+2 045 000)	6 219 399 (+1 714 400)	4 504 999 (0)	4 504 999 (0)	4 504 999 (0)	4 164 999 (-340 000)
		Sum netto rammeområde 9	9 915 654	8 953 754 (-961 900)	6 921 254 (-2 994 400)	7 625 178 (-2 290 476)	9 887 204 (-28 450)	10 200 654 (+285 000)	10 560 054 (+644 400)	9 205 754 (-709 900)

2.4 Komiteens merknader til enkelte poster under rammeområde 9

2.4.1 KAP. 900 NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 900 post 1 foreslås redusert med 1,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Nærings- og fiskeridepartementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti understreker at Stortingets enstemmige vedtak nr. 460 fra 13. februar 2025 om å kutte saksbehandlingstiden for arbeidstillatelser for høykompetent arbeidskraft fra tredjeland ikke er fulgt opp av regjeringen og må følges opp.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen følge opp Stortingets enstemmige vedtak nr. 460 fra 13. februar 2025 om å kutte saksbehandlingstiden for arbeidstillatelser for høykompetent arbeidskraft fra tredjeland og rapportere om status og tidslinje for arbeidet senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026.»

Post 75 Tilskudd til særskilte prosjekter, *kan overføres*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 900 post 75 foreslås økt med 5 mill. kroner til Akvariet i Bergen. Flertallet viser til at bevilgningen må vurderes opp mot statsstøtteregeleverket før utbetaling.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor det er foreslått å kutte 7 mill. kroner til investeringskapital for samisk næringsliv med bakgrunn i at det allerede er mange virkemidler for næringslivet, og det er uhenksmessig, byråkratisk og fordyrende med flere særordninger. Støtte til ulike likestillingstiltak i fiskeriene er foreslått redusert med 0,8 mill. kroner.

Post 81 Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti,

Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til omtale av Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) i nysalderingen, Prop. 26 S (2025–2026).

Disse medlemmer viser til betydningen av at offentlige virksomheter i økende grad skal velge å gjennomføre innovative anskaffelsesprosedyrer.

Disse medlemmer imøteser regjeringens videre vurderinger av ordningen i revidert nasjonalbudsjett for 2026 og vektlegger at midler bevilget til LUP i Prop. 1 S (2025–2026) benyttes i henhold til formålet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til behovet for at offentlige innkjøp utløser mer innovasjon i offentlig sektor og legger til rette for at også oppstartsselskaper og små og mellomstore bedrifter kan delta i offentlige anbudsprosesser.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener de offentlige innkjøperne i større grad bør ta i bruk mulighetene for å gjennomføre innovative anskaffelser og øke innovasjonsgraden i ordinære anskaffelser. Det er også et stort potensial for å koble oppstartsselskaper og offentlig sektor, etter modell av innkjøpsprogrammet StartOff.

Disse medlemmer viser til at leverandørutviklingsprogrammet (LUP) hjelper kommuner og statlige virksomheter med å gjennomføre innovative anskaffelser og mobiliserer private bedrifter og leverandører til å levere bedre løsninger. Dette er viktig for å øke effektiviteten i offentlig sektor og bidra til bedre tjenester.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser videre til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor regjeringens kutt i Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) reverseres. LUP er viktig for å tilrettelegge for innovasjon i offentlig sektor.

I forbindelse med nysalderingen orienterer regjeringen om at tilskuddet til programmet stilles i bero i 2026 som følge av statsstøtterettslige problemstillinger. Disse medlemmer ber regjeringen avklare spørsmålene om statsstøtte så raskt som mulig og sørge for at formålet med programmet kan videreføres innenfor statsstøttereglene.

2.4.2 KAP. 901 HAVBUNNS- OG KYSTKARTLEGGING

Post 22 Spesielle driftsutgifter – kystkartlegging

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at partiene prioriterer økt kartlegging og utvinning av Norges store mineralressurser, med fokus på forenklet byråkrati og stimulering til trygg og effektiv mineralutvinning. Disse medlemmer peker på regjeringens budsjettenighet med partie-

ne Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet de Grønne og Sosialistisk Venstreparti, hvor videre kartlegging og utvikling av havbunnsmineraler er stoppet i hele den inneværende stortingsperioden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er svært kritiske til denne beslutningen og er skuffet over beslutningen om ikke å utforske mulighetene for utvinning av kritiske metaller og mineraler videre. Disse medlemmer viser til at det i Fremskrittspartiets alternative budsjett i Innst. 9 S (2025–2026) er foreslått en økt satsing på seismisk aktivitet på 100 mill. kroner.

2.4.3 KAP. 905 NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE (NGU)

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 905 post 1 foreslås redusert med 0,3 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Norges geologiske undersøkelser (NGU) (statlig finansiert del).

2.4.4 KAP. 906 DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD (DMF)

Post 32 (Ny) Hurtigspor for Fensfeltet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det haster med å få i gang ny mineralutvinning i Norge, spesielt i lys av den endrede geopolitiske situasjonen. Fensfeltet har mange av de sjeldne jordartene Norge trenger, og feltet er modent for utvinning. Det vises i denne sammenheng til at flere av de sjeldne jordartene som Kina har begrenset eksporten av, finnes i Fensfeltet. Ved siden av implementering av CRMA, som kan få i stand raskere saksbehandlingsprosesser, og tilgang til europeiske støtteordninger som to viktige rammefaktorer, mangler det i tillegg politisk vilje fra regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor det bevilges 20 mill. kroner til et hurtigspor for Fensfeltet. Blant annet skal midlene gå til kartlegging, pilot og ekstraordinære administrasjonsutgifter til de berørte kommunene.

2.4.5 KAP. 907 NORSK NUKLEÆR DEKOMMISJONERING

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti,

Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 907 post 1 foreslås redusert med 0,8 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Norsk nukleær dekommisjonering (NND).

2.4.6 KAP. 909 TILTAK FOR SYSSELSETTING AV SJØFOLK

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, overslagsbevilgning

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er skuffet over at nettolønnsordningen er blitt svekket under regjeringen Støre, til tross for lovnader om styrking av ordningen, både før stortingsvalget 2021 og i Hurdalsplattformen. Disse medlemmer mener slike løftebrudd er med på å skape mistillit og uforutsigbarhet i samarbeidet mellom myndigheter og næringsliv. Disse medlemmer mener nettolønnsordningen er det viktigste politiske virkemiddelet for å sikre sysselsetting av norsk sjøfolk, sikre norske rederiers kompetanse og styrke norsk maritim kompetanse.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å fjerne makstaket på alle fartøysegmenter, med styrking av posten med 702 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener videre det er viktig å legge til rette for rekruttering av maritimt personell. Mange av de som søker seg til maritim utdanning, ønsker seg en karriere på fiskefartøy. Årsakene til det kan være flere, men lønn er en av dem. Disse medlemmer har merket seg at blant annet ferge- og hurtigbåtsegmentet sliter med å holde oppe ruteproduksjonen grunnet mannskapsmangel.

Disse medlemmer viser videre til de skattefordeler som fiskerne har, sett i forhold til øvrig maritim personell, ved at særfradraget for fiskerne (154 000 kroner) er betydelig høyere en sjømannsfradraget (83 000 kroner). Disse medlemmer viser til at særfradraget for sjøfolk ikke har blitt regulert tilstrekkelig over tid, og at dette er uheldig, og at det er nødvendig at disse yrkesgruppene likestilles, og at særfradragene reguleres hvert år.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i statsbudsjettet for 2027 med et forslag som legger til grunn en likebehandling av fiskere og øvrige sjøfolk, ved at fradraget for sjøfolk likestilles med fiskerne, og at fradraget reguleres hvert år i henhold til pris- og lønnsvekst.»

2.4.7 KAP. 910 SJØFARTSDIREKTORATET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti,

Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 910 post 1 foreslås redusert med 0,3 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Sjøfartsdirektoratet (statlig finansiert del).

2.4.8 KAP. 3910 SJØFARTSDIREKTORATET

Post 2 Maritime personellsertifikater

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til den betydelige administrative kostnad, som følge av endringene i allmenngjøringsloven. Høyre er uenige i disse endringene. Det er høyst tvilsomt om endringene er forenlige med EØS-avtalen og vil stå seg.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor bevilgningen reduseres med 16,5 mill. kroner, som er den estimerte kostnaden for det økte tilsynsbehovet.

2.4.9 KAP. 911 KONKURRANSETILSYNET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der posten reduseres med 7,5 mill. kroner.

2.4.10 KAP. 930 DESIGN OG ARKITEKTUR NORGE (DOGA)

Post 70 Tilskudd

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor posten reduseres med 6,5 mill. kroner. Dette for at stiftelsen over tid skal bli mer brukerfinansiert.

2.4.11 KAP. 940 INTERNASJONALISERINGSTILTAK

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor bevilgningen reduseres med 17,4 mill. kroner. Et større ansvar kan tas av næringene selv.

2.4.12 KAP. 3950 FORVALTNING AV STATLIG EIERSKAP

Post 50 Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 3950 post 50 foreslås økt med 59 mill. kroner som følge av tilbakeføring tapsavsetningsmidler fra lån til Norwegian Air Shuttle ASA.

2.4.13 KAP. 952 INVESTINOR AS

Post 50 Risikokapital

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor det til sammen settes av 100 mill. kroner til Investinor, hvorav 70 mill. kroner i tapsavsetning. Dette for at Investinor skal kunne styrke fond-i-fond-investeringer til venturekapitalfond. Disse medlemmer mener dette vil bidra til å bygge et sterkere venturefond-miljø i Norge, og på den måten legge til rette for mer privat risikokapital.

Post 95 Kapitalinnskudd

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der det settes av 130 mill. kroner i kapitalinnskudd i Investinor for at Investinor skal kunne styrke fond-i-fond-investeringer i venturekapitalfond.

2.4.14 KAP. 953 NYSNØ KLIMAINVESTERINGER AS

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener de beste forutsetningene for vekst og innovasjon kommer gjennom redusert statlig innblanding i form av krav, reguleringer og skatter. Disse medlemmer mener den stadige veksten i statlige låne-, tilskudds- og garantiordninger både er forstyrrende for markedsmekanismene og medfører risiko for skattebetalernes penger.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å tilbakeføre tilgjengelig kapital fra Nysnø samt å avvikle Nysnø klimainvesteringer og fullføre avviklingen i 2026.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor 449 mill. kroner av ubrukt kapitalinnskudd tilbakeføres til statskassen. Disse medlemmer mener det bør ses på mulige synergier mellom Nysnø og Investinor.

2.4.15 KAP. 2421 INNOVASJON NORGE

Post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener de beste forutsetningene for vekst og innovasjon kommer gjennom redusert statlig innblanding i form av krav, reguleringer og skatter. Disse medlemmer mener den stadige veksten i statlige låne-, subsidie- og garantiordninger både er forstyrrende for markedsmekanismene og medfører risiko for skattebetalernes penger.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås en nedskalering av Innovasjon Norges virksomhet som totalt inne-

bærer kutt på om lag 1,6 mrd. kroner fordelt på flere poster.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der det er foreslått å kutte bevilgningene til regjeringens batterisatsing og et kutt med mål om å forenkle drift og redusere antall virkemidler. Mange av Innovasjon Norges programmer og støtteordninger fungerer godt, særlig i tidlig fase. Samtidig er det subsidieordninger til i utgangspunktet ulønnsomme prosjekter som i stor grad mangler privat risikokapital, som kan reduseres betraktelig. Disse medlemmer vil påpeke at det viktigste man kan gjøre for norske bedrifter, arbeidsplasser og spesielt oppstartsselskaper, er å redusere og på sikt fjerne den særnorske skatten på privat norsk eierskap og kapital. For å styrke kapitaltilgangen til oppstartsselskapene bør den offentlige virkemiddelbruken i større grad vris til fond-i-fond-investeringer slik det er gjort i Høyres alternative budsjett.

Post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor posten reduseres med 64 mill. kroner.

Post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og omtale i Prop. 1 S (2025–2026) av kap. 2421 post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, og at det der ble foreslått bevilget 205 mill. kroner til «reiseliv» og 504 mill. kroner til «rådgivning- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering». Flertallet har foreslått å redusere posten med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Flertallet understreker at reduksjonen kan dekkes både av «reiseliv» og «rådgivning- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering».

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at reiselivsnæringen er en stor eksportnæring med mange ansatte både i distriktene og i storbyer. Mange aktører i reiselivet i dag lykkes godt på egen hånd med digitale kampanjer og profilering. Norge er et svært attraktivt land for utenlandske turister, og det er god vekst i næringen. Disse medlemmer mener at en vesentlig del av offentlig støtte bør videreføres for at næringen skal være konkurransedyktig sammenlignet med andre reiselivsdestinasjoner hvor myndighetene bruker store midler på markedsføring.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor posten reduseres med 50 mill.

kroner som kan spares inn i effektivisering og større medvirkning fra næringen selv.

2.4.16 KAP. 2426 SIVA SF

Post 70 Tilskudd

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og videre til anmodningsvedtaket, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvente utsalget av innovasjonsselskapene i Siva, og gå i dialog med de andre eierne, for så å komme tilbake til Stortinget på en egnet måte.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at midlene over statsbudsjettet til virkemiddelapparatet må være best mulig innrettet. Det vises videre til at det i statsbudsjettet foreslås flere endringer i organisering og finansieringsveier innenfor virkemiddelapparatet, eksempelvis flyttingen av programmer fra Siva til Innovasjon Norge (IN), og midler som tidligere ble kanalisert til næringsutvikling gjennom fylkeskommunene, som nå bevilges på næringsområdet. Selv om det kan være gode begrunnelser for den enkelte endring, er det uklart hva som er målsettingen bak summen av endringer og konsekvensene av endringene på regionnivå. Det stilles blant annet spørsmål ved hva konsekvensene blir for videre drift av IN på regionnivå, katapulter, inkubatorer, klyngeprogrammer, ulike typer såkornmidler og næringshager i de enkelte regioner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2026, hvor det redegjøres grundig for målsettingene for summen av de omorganiseringer og endrede finansieringsveier innenfor virkemiddelapparatet som er foreslått i statsbudsjettet, og hvilke konsekvenser det vil få for de enkelte regionene.»

2.4.17 KAP. 2460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 24 Driftsresultat

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 2460 post 24 foreslås re-

dusert med 0,4 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Eksfinansiering Norge.

Post 58 Grønn industrifinansiering

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener næringslivet klarer seg best gjennom mindre statlig innblanding, både gjennom reduksjon i skatter, reguleringer og statlig støtte. Gjennom store statlige investeringer og subsidier er det skattebetalerne som bærer risikoen for investeringene politikere og embetsverk gjør, fremfor at private investorer bærer sin egen investeringsrisiko.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å avvike Grønn industrifinansiering og tilbakeføre tapsavsetningene.

2.4.18 KAP. 5325 INNOVASJON NORGE

Post 53 Tilbakeføring av ubrukte tiltakspakke-midler

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 5325 post 53 foreslås økt med 91 mill. kroner som følge av tilbakeføring av ubrukte tiltakspakke-midler fra Innovasjon Norge.

Post 54 Tilbakeføring av tapsavsetning til Grønn industrifinansiering

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative budsjett for 2026, hvor ubrukt tapsavsetning på 560 mill. kroner for ordningen med subsidierte lån, grønn industrifinansiering, tilbakeføres og ordningen avvikles.

2.4.19 KAP. 5460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 85 Inntekter fra avviklede midlertidige ordninger

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 5460 post 85 foreslås økt med 3 mill. kroner knyttet til Eksfin – midlertidig lånegaranti i forbindelse med midlertidig høye strømpriser.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 5460 post 85 foreslås økt med 5,6 mill. kroner fordi det ikke lenger er grunnlag for tapsavsetningen i Eksfin for garantiordning for reforsikring av kredittforsikring (tapsavsetning).

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 5460 post 85 foreslås økt med 705 mill. kroner som følge av at det ikke lenger er behov for tapsavsetningen i Eksfin sin Lånegarantiordning for små og mellomstore bedrifter.

3. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10)

3.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 10

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2025–2026) for rammeområde 10. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10

		Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Kap.	Post Formål	
Nærings- og fiskeridepartementet		
917	Fiskeridirektoratet	
	1 Driftsutgifter.....	535 200 000
	22 Fiskeriforskning og -overvåking, kan overføres	145 700 000
	23 Prisråd for havbruk	17 900 000
919	Diverse fiskeriformål	
	60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner.....	1 563 195 000

Utgifter

		Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post Formål	Gul bok
	61 Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt.....	2 281 000
	71 Tilskudd til velferdsstasjoner.....	2 849 000
	73 Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift.....	640 400 000
	74 Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 896 000
	75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	38 766 000
	76 Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	8 300 000
Sum utgifter rammeområde 10		2 956 487 000
Inntekter		
<i>Inntekter under departementene</i>		
3917	Fiskeridirektoratet	
	1 Diverse inntekter.....	1 348 000
	5 Saksbehandlingsgebyr.....	28 901 000
	86 Forvaltningssanksjoner.....	3 000 000
Sum inntekter rammeområde 10		33 249 000
Netto rammeområde 10		2 923 238 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76, slik at summen av overskridelser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76 og kap. 923 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

3.2 Rammevedtak rammeområde 10

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2025 er netto rammebeløp for rammeområde 10 satt til 2 945 438 000 kroner.

3.3 Generelle merknader

3.3.1 ARBEIDERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at fiskerinæringen er av stor betydning for norsk økonomi, og for verdiskaping, bosetting og ar-

beidsplasser langs hele kysten. Fisken tilhører det norske folk i fellesskap, og disse medlemmer ser det derfor som viktig at regjeringen vil sikre nasjonal råderett og kontroll over fiskeressursene og forvalte disse til det beste for dagens og fremtidige generasjoner. Disse medlemmer viser til at regjeringen arbeider med oppfølgingen av kvotemeldingen som ble behandlet av Stortinget våren 2024, og som skal gi mer forutsigbarhet for fiskerinæringen og sikre bosetting, aktivitet og lønnsomhet langs kysten. Disse medlemmer viser videre til at havbruksnæringen er av stor betydning for norsk matproduksjon og verdiskaping. Regjeringen vil følge opp havbruksmeldingen, som ble behandlet av Stortinget våren 2025, og legge til rette for bærekraftig vekst i havbruksnæringen for å skape flere arbeidsplasser, mer bearbeiding, større verdiskaping og økte eksportinntekter. Disse medlemmer vektlegger at dette må skje på en forutsigbar, kontrollert og bærekraftig måte.

3.3.2 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norge er en verdensledende fiskerinasjon, der fiskerinæringen har vært en sentral næring over flere generasjoner. Disse medlemmer mener

fiskeri og havbruk vil være svært viktige næringer i fremtiden, og at det derfor er avgjørende at sektoren har gode rammebetingelser med mindre regulering og statlig styring, slik at næringen kan vokse ytterligere. Disse medlemmer påpeker at fiskerinæringen er viktig for vekst og arbeidsplasser i distriktene, og at mange lokalsamfunns næringsliv er knyttet til fiskeri. Disse medlemmer påpeker at fiskerinæringen er en subsidiefri næring som står for stor eksport og verdiskaping.

Disse medlemmer er kritiske til regjeringens forslag om en kraftig økning i CO₂-avgiftene for fiskeflåten. Disse medlemmer er redd økte kostnader knyttet til avgifter, i kombinasjon med kvotenedgang, kan sette næringen i en krevende situasjon. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor CO₂-avgiften på fiskeflåten fjernes.

Disse medlemmer mener grunnrenteskatten regjeringen Støre innførte på oppdrettsnæringen bærer med seg store negative konsekvenser, både for distriktsarbeidsplasser og lokalsamfunn langs kysten der fiskeri spiller en nøkkelrolle i næringslivet. Disse medlemmer mener den svært uforutsigbare politikken fra regjeringen på havbruksområdet har svekket næringens utviklingsmuligheter. Disse medlemmer påpeker at «gulroten» til næringen som følge av grunnrenteskatten skulle være en miljøfleksibilitetsordning som Stortinget har vedtatt og etterspurt ved flere anledninger, uten at regjeringen har klart å levere på stortingsvedtakene. Disse medlemmer mener regjeringen setter næringen i en krevende situasjon ved å være raske til å finne måter å skattlegge næringen på, mens næringen har ventet i mer enn halvannet år på en miljøfleksibilitetsordning som kan sikre økt produksjon og redusert miljøpåvirkning.

3.3.3 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre vil sikre gode og forutsigbare rammevilkår for sjømatnæringen. Disse medlemmer ønsker å legge til rette for at Norge skal øke bærekraftig produksjon av sjømat, bidra til å nå våre bærekraftsmål, øke verdiskapingen og etablere mange flere arbeidsplasser i sjømatnæringen.

Disse medlemmer viser at Sjømatnæringen er en av Norges viktigste kyst- og distriktsnæringer. Den er også blant de viktigste fremtidsnæringene våre og vil skape lønnsomme arbeidsplasser i alle deler av landet.

Disse medlemmer viser til at det er få næringer i Norge som har vokst mer enn sjømatnæringen, og potensialet for ytterligere vekst er svært stort. Ifølge Nofimas rapport 36/2025, «Sjømatnæringens ringvirkninger – Verdiskaping og ringvirkninger fra norsk sjømatnæring for 2024», bidro sjømatnæringen til en betydelig andel av statens skatteinntekter, hadde en samlet verdiskaping på 139 mrd. kroner og sysselsatte 103 000 men-

nesker. Eksportverdien av norsk sjømat ligger nå på 175 mrd. kroner. Økte kostnader resulterte likevel i at oppdrettsnæringen hadde betydelig lavere marginer enn året før.

Disse medlemmer viser også til Meld. St. 7 (2023–2024) («kvotemeldingen») som Stortinget behandlet våren 2024.

Disse medlemmer viser til at grunnrenteskatt på havbruk ble vedtatt av Stortinget våren 2023. Høyre stemte imot grunnrenteskatten, blant annet fordi den ikke har en innretning, utforming og et nivå som i tilstrekkelig grad sikrer næringen utvikling og bærekraftig vekst i fremtiden.

Disse medlemmer minner om at regjeringens forslag til grunnrenteskatt på havbruk var for dårlig utredet og at det ikke var satt av tilstrekkelig tid til involvering, noe som har vært et viktig og nødvendig grunnlag ved større endringer av skattesystemet i Norge. Disse medlemmer peker videre på at det fremdeles er uavklarte sider ved den vedtatte grunnrenteskatten, f.eks. spørsmålet om normpris, noe som i seg selv er svært uheldig. Disse medlemmer mener normprisrådet bør avvikles.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett, der det er lagt til grunn en reduksjon av havbrukskatt fra 25 pst. til 15 pst. Et lavere skattenivå vil legge bedre til rette for vekst og verdiskaping i sektoren. Samtidig er det viktig at skattesystemet ikke oppfordrer til tilpasninger og strukturendringer som ikke er industrielt begrunnet. Det foreslås derfor å gjøre havbrukskatten nøytral ved å fjerne bunnfradraget.

Disse medlemmer viser til at Solberg-regjeringen høsten 2021 sendte på høring et forslag om en ny miljøorientert konsesjonsordning. Miljøteknologiordningen skulle komme i tillegg til den ordinære konsesjonsordningen og var bygget på noen objektive miljøkriterier, hvor bekjemping av lakselus stod sentralt. Nå har gått over 4 år siden teknologiordningen først ble sendt på høring av Solberg-regjeringen. I tillegg foreligger Havbruksutvalgets anbefalinger i 2023, Høyres initiativ til at Stortinget skulle vedta et anmodningsforslag om at regjeringen skulle forsere arbeidet med en teknologinøytral fleksibilitetsordning for havbruket, jf. Innst. 261 S (2023–2024), og ikke minst enigheten i forbindelse med Innst. 525 S (2024–2025) om havbruksmeldingen. Fortsatt har det likevel ikke kommet forslag om en ordning som omfatter lavutslippsløsninger. Disse medlemmer har en tydelig forventning om at regjeringen prioriterer dette, men er bekymret gitt sendrektheten regjeringen hittil har utvist i arbeidet med å få på plass en teknologinøytral miljøteknologiordning.

3.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å påpeke at fiskeri, og spesielt kystfisket, er en av hjørnesteinsnæringene i samfunnet vårt. Derfor trengs langt mer innsats på dette området for å sikre sysselsetting, verdiskaping og bærekraft over tid.

Dette medlem understreker at utgangspunktet for nasjonal forvaltning av havets ressurser er at havet skal bidra til mest mulig verdi for flest mulig, i et evighetsperspektiv. Havet eies i fellesskap, og nærhet til havets ressurser gir rett til å høste av det. Allemannseiet av havet er likevel stadig under press. Retten til å fiske samles på stadig færre hender. En felles ressurs og rett er blitt til en handelsvare.

Dette medlem mener vår blå allmenning skal forvaltes på en bærekraftig måte, hvor verdiskaping kommer fellesskapet til gode. Dette prinsippet må selvsagt gjelde for både fiskeri og havbruk, men også øvrige næringer som bruker havet, som skipsfart, petroleum og vindkraft. Ingen skal misbruke havet til egen vinning.

Dette medlem viser til at mål og virkelighet ikke alltid står nær hverandre. Kontrollen med fiskeressursene samles på stadig færre hender og stadig færre kystsamfunn. Havbruk er fortsatt langt unna å være bærekraftig, og langs kysten er det mange som opplever at gode fiskeområder er svekket etter havbrukets inntog.

Dette medlem viser til at det er behov for å satse på omstilling heller enn å kompensere fiskeflåten for økte utgifter for å slippe ut klimagasser. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å vri midler fra CO₂-kompensasjon for fiskeflåten over til ordninger som avlaster risiko knyttet til omstillingen mot utslippsfrie fiskerfartøy.

Dette medlem mener havets fornybare ressurs er noe av det viktigste for Norge som nasjon. Sikring av disse ressursene må gis forrang i all forvaltning. Prinsippet om at de marine ressursene tilhører fellesskapet i Norge og skal komme kystsamfunnene til gode, må stå som hovedprinsippet i møte med bruk av havet.

Dette medlem har vært kritisk til den førende politikk for oppdrettsnæringen under de to foregående regjeringsperiodene. Driften av oppdrettsnæringen må skje på bærekraftig vis, uten å skade natur, og verdiene som skapes, må komme lokalsamfunn og fellesskapet til gode – ikke bare noen få. Dagens havbruksvirksomhet er ikke bærekraftig. Forurensning fra oppdrettsanlegg truer fjordene, og rømt laks og lakselus truer villakstammene. Videre mener dette medlem at man må gå bort fra dagens system for oppdrettstillatelser, hvor den som kan betale mest, får nye tillatelser. Systemet må vris slik at tillatelser gis til anlegg som kan dokumentere at de er forurensningsfrie, hvor dyrevelferden er god og avfall, som slam, blir behandlet som en ressurs for oppdrettsnæringen og andre næringer.

Dette medlem vil videre understreke behovet for å stille krav om null forurensning, beskyttelse av villaksen og kraftig reduksjon i andelen importert fôråvare også for dagens aktivitet.

3.3.5 SENTERPARTIET

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2026, der det er lagt frem et helhetlig forslag til endringer på regjeringens budsjettforslag. Dette medlem viser til at de maritime næringene er grunnpilarer i norsk verdiskaping, bosetting og beredskap langs kysten.

Dette medlem understreker at havets ressurser tilhører det norske folk i fellesskap, og viser således til at forvaltningen må sikre at verdiene kommer kystsamfunnene og folket til gode. Senterpartiet vil føre en fiskeripolitikk som styrker nasjonal kontroll, lokal verdiskaping og levende kystsamfunn.

Dette medlem vil understreke at beredskap og sjøforsyning også handler om å ha en sterk og variert kystnæring. Evnen til å produsere mat, energi og varer i eget land er en del av nasjonal trygghet.

Dette medlem vil fremheve at Senterpartiet i sitt alternative budsjett prioriterer tiltak for økt aktivitet langs kysten, herunder ny støtteordning for automatisering i fiskeindustrien og en styrking av nettolønnsordningen, for å nevne noe.

Dette medlem vil videre vise til at Norge er en stor sjøfartsnasjon med en verdensledende maritim klynge. Dette medlem mener en sterk maritim næring er avgjørende for verdiskaping, teknologiutvikling og grønn omstilling. Senterpartiet vil føre en politikk som sikrer norske sjøfolk, norske arbeidsplasser og norsk eierskap i maritim sektor.

3.3.6 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til at fisken har vært levebrødet langs kysten vår i hundrevis av år. Dette medlem vil vise til havressursloven § 2 som slår fast at «dei viltlevande marine ressursane ligg til fellesskapet i Noreg». Ved riktig forvaltning vil fisken i havet sikre arbeid og bosetting langs kysten og mat til verden i et evighetsperspektiv.

Dette medlem vil vise til Riksrevisjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket, Dokument 3:6 (2010–2020), hvor det slås fast at fiskeripolitikken har ført til at etablerte fiskeripolitiske prinsipper er blitt utfordret ved at kvoter er konsentrert på færre hender og gjennom at koblingen mellom fartøy og kvote er blitt redusert. Dette har ført til at flere fiskeriavhengige samfunn har fått redusert fiskeriaktivitet og endringer i flåtestrukturen, noe som har hatt negative konsekvenser for kystsamfunn. Dette medlem mener at utviklingen med flere ressurser på færre hender i fiskeripolitik-

ken må snus, og vil understreke at Stortinget vil ha avgjørende muligheter til å snu disse trendene i kommende periode, for eksempel ved behandling av system for pliktkvoter.

Videre vil dette medlem vise til Rødts alternative statsbudsjett for partiets fiskeripolitiske prioriteringer. I det alternative budsjettet setter Rødt av midler til en krisepakke til omstilling og krisetiltak i kystkommuner som er direkte rammet av kvotenedgang i fisket, samt midler til utbedring av havner og fiskerianlegg. Rødt foreslår også å styrke kompensasjonsordningen for rekefiskere i Oslofjorden, og å reversere kuttet i tilskuddsordningen for kystrekeflåten.

Dette medlem vil vise til at det i Rødts alternative statsbudsjett foreslås flere tiltak for forskning og bærekraft på havet, som en styrking av Fiskeridirektoratet for å styrke direktoratets mulighet til å drive fiskerioppsyn og å bekjempe spøkelsesfiske, og støtte til fiskeriforskning og overvåkning i Barentshavet.

3.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at havene og fjordene i Norge rommer rike økosystemer og unike naturressurser. De har vært kilde til mat, arbeidsplasser, aktiviteter og bosetting over hele landet i tusenvis av år. Miljøpartiet De Grønnes mål i fiskeripolitikken er å gi fremtidige generasjoner den samme muligheten til å høste av disse naturverdiene. Det krever en fiskeripolitikk som i langt større grad enn i dag prioriterer bærekraftig fiskeri og havbruk.

Dette medlem viser til at en rekke sentrale fiskebestander, og økosystemene de er del av, er under press. Havforskningsinstituttet (HI) viser til at situasjonen for den nordøstarktiske torsken i Barentshavet er alvorlig – gytebestanden er nå under føre-var-nivået. Kvoterådet er 21 pst. lavere for 2026 enn fastsatt kvote for 2025 og det laveste siden 2002. Om kvoten blir satt likt rådet som gis, vil det være den laveste kvoten siden 1991. En slik nedgang får dramatiske konsekvenser for fiskerinæringen, og for fiskeribaserte samfunn langs kysten. Dette medlem viser videre til den alvorlige situasjonen for makrell i norske farvann, og til at bestanden nå er under kritisk nivå, ifølge Havforskningsinstituttet. Det er manglende rekruttering for arten i kombinasjon med overfiske over mange år som er grunnen til den dramatiske nedgangen. Det internasjonale havforskningsrådet har anbefalt en rekordlav totalkvote for alle nasjoner som fisker makrell på 173 357 tonn for neste år. Til sammenlikning var den norske makrellkvoten for 2025 alene på 165 298 tonn. Dersom kvotene mellom kyststatene fordeler seg neste år som i år, skal Norge ha ca. 27 pst. av kvoten, eller fattige 47 000 tonn for 2026. Dette medlem understreker at dette er en dramatisk

utvikling – både for makrellen i havet og for norske arbeidsplasser i fiskerinæringen.

Dette medlem viser videre til at havbruksnæringen har store utfordringer med miljø og dyrevelferd. I 2024 ble det innrapportert 57,8 millioner døde oppdrettslaks til Fiskeridirektoratet fra oppdretterne. Det betyr at dødeligheten hos oppdrettslaks i sjøen var på 15,4 pst. Dette medlem påpeker at den høye dødeligheten er bakgrunnen for at Miljøpartiet De Grønne ønsker å stille strengere miljø- og dyrevelferdskrav til utbetalinger fra Havbruksfondet, som med dagens innretning fungerer som et sterkt insentiv overfor kommunene til å sette av arealer til havbruk uten å stille nødvendige miljøkrav.

Dette medlem viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes fiskeri- og havbrukspolitikk.

3.3.8 KRISTELIG FOLKEPARTI

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti peker på at norsk fiskerinæring i generasjoner har vært en viktig næring som både har stor betydning for lokalsamfunnene langs kysten og for hele landets velferd. Ikke minst er fiskerinæringen en viktig verdiskaper og eksportnæring for Norge.

Dette medlem viser til at sjømatnæringen er viktig både på grunn av den direkte innvirkningen og ringvirkningene næringen har på lokalsamfunnene langs kysten, men også på grunn av rollen næringen har som en av de største verdiskapende næringene i Norge. Dette medlem viser til at norsk sjømat er en av våre viktigste eksportvarer, nest etter olje og gass, og at Norge eksporterer sjømat til over 150 land. Dette medlem mener derfor det er avgjørende med stabile rammevilkår for å opprettholde lønnsomheten og øke internasjonale markedsandeler.

Dette medlem mener det bør være et mål at mer av fisken blir videreforedlet i Norge. Dette medlem understreker at det må reageres strengt mot dumping av fisk og uriktig rapportering, samtidig som man legger til rette for levering av bifangst.

Dette medlem ønsker å styrke lønnsomheten i fiskerinæringen og sikre en fiskerinæring med forankring i distriktene. Økt forståelse for næringskjedene i havet er en grunnstein for bærekraftig beskatning av fiskeressursene.

Dette medlem mener havbruksnæringen er en viktig næring langs hele norskekysten som gir viktige distriktsarbeidsplasser. Det bør legges til rette for økt vekst i oppdrettsnæringen, og dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker å endre trafikklysordningen slik at den baseres på observasjoner av lus på fisken. I tillegg til dette vil det være viktig å få på plass en tekno-

loginøytral miljøfleksordning for blant annet nedsenkbare og lukkede anlegg.

Dette medlem mener det alltid må ligge et føre var-prinsipp til grunn for slik høsting og fangst. Dette gjør at forskning og kunnskap er av den største betydning og at ressurser må investeres i kunnskapsinnhenting. Dette medlem viser til at kysten og havet har evigvarende og fornybare ressurser i stort omfang som kan komme alle framtidige generasjoner til gode. Dette forutsetter at god forvaltning legges til grunn for all høsting av ressurser.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett der den særnorske CO₂-avgiften for fiskeflåten fjernes. Gitt at flåten ikke har annen relevant teknologi tilgjengelig, vil dette fort føre til at de bunkrer på åpent hav eller i utlandet. Følgene av dette kan bli betydelige tap for verdikjeden rundt fiskeriflåten og nedleggelser av bunkringsstasjoner langs norskekysten.

Dette medlem viser også til at bunkring i utenlandske havner vil medføre at det blir mer rasjonelt å lande fangst utenfor Norge, noe som er negativt for fiskeforedlingsindustrien og i strid med målsettingen om mer bearbeiding av fisk i Norge.

3.3.9 OVERSIKT OVER PARTIENES BUDSJETTFORSLAG UNDER RAMMEOMRÅDE 10

Tabellen under gir en oversikt over budsjettforslaget fra regjeringen sammenlignet med partienes alternative budsjetter.

Forslag til bevilgninger under de respektive kapitler og poster er kun omtalt der det er avvik fra regjeringens forslag. Avvik i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
Utgifter rammeområde 10 (i tusen kroner)									
917	Fiskeridirektoratet								
	1 Driftsutgifter	535 200	534 200 (-1 000)	535 200 (0)	535 200 (0)	535 200 (0)	575 200 (+40 000)	535 200 (0)	535 200 (0)
	22 Fiskeriforskning og -overvåking	145 700	145 700 (0)	145 700 (0)	145 700 (0)	145 700 (0)	145 700 (0)	155 700 (+10 000)	145 700 (0)
	23 Prisoråd for havbruk	17 900	17 900 (0)	17 900 (0)	0 (-17 900)	17 900 (0)	17 900 (0)	17 900 (0)	17 900 (0)
918	Havforskningsinstituttet								
	1 Havforskningsinstituttet	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	50 000 (+50 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
919	Diverse fiskeriformål								
	60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 563 195	1 563 195 (0)	1 563 195 (0)	1 563 195 (0)	1 563 195 (0)	1 563 195 (0)	1 063 195 (-500 000)	1 563 195 (0)
	62 Tilskudd til restaurering av lakseelver	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	500 000 (+500 000)	0 (0)
	71 Tilskudd til velferdsstasjoner	2 849	2 849 (0)	2 849 (0)	2 849 (0)	2 849 (0)	18 449 (+15 600)	2 849 (0)	2 849 (0)
	73 Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	640 400	640 400 (0)	0 (-640 400)	500 400 (-140 000)	235 400 (-405 000)	478 400 (-162 000)	236 400 (-404 000)	0 (-640 400)
	75 Tilskudd til nærings tiltak i fiskeriene	38 766	38 766 (0)	23 766 (-15 000)	38 766 (0)	43 766 (+5 000)	88 766 (+50 000)	82 266 (+43 500)	38 766 (0)
	77 Tilskudd til kystrekeflåten	0	23 200 (+23 200)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	48 100 (+48 100)	0 (0)	0 (0)
	Sum utgifter rammeområde 10	2 956 487	2 978 687 (+22 200)	2 301 087 (-655 400)	2 798 587 (-157 900)	2 606 487 (-350 000)	2 948 187 (-8 300)	2 605 987 (-350 500)	2 316 087 (-640 400)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
Inntekter rammeområde 10 (i tusen kroner)										
		Sum inntekter rammeområde 10	33 249	33 249 (0)	33 249 (0)	33 249 (0)	33 249 (0)	33 249 (0)	33 249 (0)	33 249 (0)
		Sum netto rammeområde 10	2 923 238	2 945 438 (+22 200)	2 267 838 (-655 400)	2 765 338 (-157 900)	2 573 238 (-350 000)	2 914 938 (-8 300)	2 572 738 (-350 500)	2 282 838 (-640 400)

3.4 Komiteens merknader til enkelte poster under rammeområde 10

3.4.1 KAP. 917 FISKERIDIREKTORATET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 917 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Fiskeridirektoratet (statlig finansiert del).

3.4.2 KAP. 919 DIVERSE FISKERIFORMÅL

Post 73 Tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift

Komiteen viser til anmodningsvedtaket vedtatt 5. desember 2025 som lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at fiskeflåten adgang til å bunkre som skip i utenriksfart videreføres, i første omgang inntil regjeringens varslede gjennomgang av klimatiltakene overfor fiskeflåten er gjennomført.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at fiske- og fangstfartøy ilegges CO₂-avgift på drivstoff, og at regjeringen foreslo flere satser og endringer i ordningen, herunder nye satser i 2026 og en utvidet CO₂-kompensasjonsordning. Disse medlemmer mener avgiftssystemet fremstår unødig komplisert, og at hyppige justeringer skaper økt administrasjon og svakere forutsigbarhet for en næring som allerede er svært konkurranseutsatt.

Disse medlemmer viser til at næringen selv, og fagmiljøer som arbeider med maritim omstilling, peker på at CO₂-avgiften i dagens utforming i begrenset grad kutter utslipp, men heller kan bidra til karbonlekkasje gjennom at bunkring flyttes ut av Norge. Når norske fiskere samlet sett kan betale flere kroner mer per liter drivstoff enn utenlandske konkurrenter, øker insentivene til å fylle utenlands eller via løsninger som gir lengre seilingsdistanse og høyere utslipp.

Disse medlemmer mener det er uheldig politikk å innrette klimapolitikken slik at den i praksis flytter utslipp, bunkringsaktivitet og verdiskaping ut av landet, uten at det gir reelle globale utslippskutt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til Fremskrittspartiets og Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjetter, der CO₂-avgiften for fiskeflåten fjernes. Disse medlemmer viser videre til at når avgiften fjernes, avvikes også tilhørende kompensasjonsordning.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres program for 2025–2029, hvor CO₂-avgiften for fiskeflåten foreslås fjernet som følge av det er få fullgode utslippsfrie alternativer i dag, og fiskeflåten må få rom til grønn omstilling.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2026, hvor CO₂-avgift på fiske i fjerne farvann ikke innføres.

Post 75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at regjeringen har foreslått 15 mill. kroner til omstillingstiltak for fiskere i Oslofjorden. Disse medlemmer mener at det er en lav sum og en fattig trøst til de 287 yrkesfiskerne rundt Oslofjorden som blir fratatt livsgrunnlaget sitt, i tillegg til de mange barn og unge som ikke får muligheten til å utvikle en interesse for friluftsliv og hobbyfiske langs fjorden. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i Dokument 8:13 S (2025–2026) har foreslått å åpne for fortsatt fiske i Oslofjorden, og viser videre til behandlingen av forslaget samt Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Post 77 Tilskudd til kystrekeflåten

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 919 post 77 foreslås økt med 23,2 mill. kroner for å opprettholde tilskuddet til kystrekeflåten.

4. Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11)

4.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 11

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2025–2026) for rammeområde 11. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11

Kap. Post Formål		Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Utgifter		
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>		
1100	Landbruks- og matdepartementet	
1	Driftsutgifter.....	192 050 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 645 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	3 022 000
50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter.....	310 000
1115	Mattilsynet	
1	Driftsutgifter.....	1 681 919 000
22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser.....	15 040 000
71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 193 000
1135	Veterinærinstituttet	
50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap.....	118 494 000
1136	Norsk institutt for bioøkonomi	
50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap.....	279 978 000
1138	Støtte til organisasjoner m.m.	
70	Støtte til organisasjoner.....	51 460 000
71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 000 000
72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk.....	9 406 000
73	Nasjonalt senter for fjellandbruk.....	4 358 000
75	Dyrsku'n.....	1 190 000
76	Rekruttering til mat- og måltidsbransjen.....	10 000 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
21	Spesielle driftsutgifter – Svalbard globale frøhvelv.....	12 300 000
50	Miljøregistreringer i skog.....	4 945 000
70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre genetiske ressurser.....	7 644 000
71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 669 000
1140	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.	
1	Driftsutgifter.....	14 129 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 183 000
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	38 578 000
1141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.	
23	Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	4 900 000
75	Organisasjoner – høstbare viltressurser.....	8 665 000
1142	Landbruksdirektoratet	
1	Driftsutgifter.....	317 800 000
21	Spesielle driftsutgifter – beredskapslagring av korn.....	81 500 000

		Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post Formål	Gul bok
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 194 000
	50 Arealressurskart.....	8 000 000
	60 Tilskudd til veterinærdekning.....	207 032 000
	61 Tilskudd til skrantesykeprøver fra fallvilt.....	1 326 000
	70 Tilskudd til fjellstuer.....	885 000
	71 Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	5 900 000
	72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	630 000
	73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000
	74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	500 000
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømudgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	79 000 000
	77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	50 000 000
	79 Tilskudd til reindriften for andel av verdiskaping fra vindkraft	6 271 000
	83 Tiltak for sameksistens mellom reindrift og jordbruk	20 000 000
1148	Naturskade – erstatninger	
	71 Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	173 100 000
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	37 932 000
	73 Tilskudd til skog- og klimatiltak, <i>kan overføres</i>	56 000 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	39 200 000
	50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 640 253 000
	70 Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	317 550 000
	71 Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	104 400 000
	73 Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	6 601 303 000
	74 Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	17 886 445 000
	77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	452 791 000
	78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 041 741 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	
	51 Tilskudd til Reindriften utviklingsfond	81 800 000
	72 Tilskudd til organisasjonsarbeid.....	10 500 000
	75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	153 300 000
	79 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 400 000
1152	Bionova	
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket.....	185 000 000
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn	
	70 Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	15 000 000
	75 Oppsyn i statsallmenninger	16 337 000
Sum utgifter rammeområde 11		34 191 778 000

Inntekter

Inntekter under departementene

4100 Landbruks- og matdepartementet

1 Refusjoner m.m. 151 000

4115 Mattilsynet

1 Gebyr m.m. 231 891 000

2 Driftsinntekter og refusjoner m.m. 6 831 000

85 Gebyr og tvangsmulkt, m.m. 7 000 000

			Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Kap.	Post	Formål	
4141		Høstbare viltressurser - jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.	
	1	Jegerprøve, gebyr m.m.....	4 900 000
4142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.....	55 367 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	85	Markedsordningen for korn.....	1 050 000
Sum inntekter rammeområde 11			307 190 000
Netto rammeområde 11			33 884 588 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 1
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset

oppad til 25,0 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter med opp til 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre-genetiske ressurser	7,5 mill. kroner
1142		Landbruksdirektoratet	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	94,6 mill. kroner
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	197,5 mill. kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	23,2 mill. kroner
1152		Bionova	
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	309,0 mill. kroner

V

Fullmakter eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan:

1. selge statseiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.
2. inngå festekontrakter på de eiendommene departementet forvalter.

VI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

VII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 556, 8. april 2025, oppheves.

4.2 Rammevedtak rammeområde 11

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2025 er netto utgiftsramme for rammeområde 11 fastsatt til 34 027 988 000 kroner.

4.3 Generelle merknader

4.3.1 ARBEIDERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiets landbruks- og matpolitikk bygger på målene om selvforsyning av mat og byggingen av totalberedskap. Jordbrukets samfunnsoppdrag er å produsere nok, naturlig og trygg mat på norske ressurser. Disse medlemmer viser til at det geopolitiske bakteppet er krevende, og at verden er mer urolig, uforutsigbar, og farligere enn tidligere. Derfor har matberedskap og matproduksjon over hele landet blitt stadig viktigere. Landbruksproduksjon over hele landet holder areal i drift og bidrar til at vi tar mest mulig lokale ressurser i bruk, samtidig som det reduserer risiko og øker tilpasning til kritiske situasjoner. Og det bidrar til å opprettholde bosetting over hele landet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har som mål å øke selvforsyningsgraden for landbruksmatvarer til 50 pst., korrigert for import, innen 2030. For å nå dette målet må vi ta vare på grunnlaget for framtidig matproduksjon gjennom et sterkt jordvern og konsekvenslovgiving som sikrer produksjonsgrunnlaget for framtida.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har satset tungt på jordbruket siden 2021, og blant annet fått på plass en forpliktende opptrappingsplan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og sammenligningsgruppen innen 2027. Regjeringen har også fått på plass et tallgrunnlag for oppfølging av inntektsmålet. Disse medlemmer viser til at med den politikken regjeringen har ført, ligger vi an til å nå inntektsmålet før 2027. Disse medlemmer viser til at gode inntektsmuligheter er en forutsetning for å opprettholde jordbruk i hele landet, øke selvforsyningen og sikre matberedskapen. Disse medlemmer understreker også den betydningen jordbruksavtalen har for å nå målene vi har satt oss, sammen med tollvernet.

Disse medlemmer viser til at landbruket står overfor store utfordringer knyttet til klimaendringer med stadig mer ekstremvær, noe som gjør det krevende og mer uforutsigbart å produsere mat. Arbeiderpartiet har som mål å sikre et bærekraftig landbruk med lave utslipp av klimagasser, og med god dyrevelferd. Norske bønder produserer mat med lav bruk av antibiotika, og dette er et konkurransefortrinn som vi må bygge videre på også i framtida. Disse medlemmer ser det også som viktig at norsk landbruk også utvikler nye gode produkter som gjør det attraktivt for forbrukerne å spise mer norskprodusert mat, også planter. Disse medlemmer viser til at regjeringens strategi er å forbedre og øke planteproduksjonen til mat og fôr – på en måte som styrker norsk jordbruks konkurransekraft mot import.

Disse medlemmer ser det som viktig å sikre gode velferdsordninger i landbruket, noe som er viktig for rekrutteringen. Vi ser nå at andelen yngre norske bønder øker, og at det har blitt nesten 1 300 flere bønder under 40 år i løpet av de tre siste årene.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet vil jobbe videre med en helhetlig matpolitikk som setter bonden først, bidrar til et aktivt jordbruk og en aktiv foredlingsindustri over hele landet.

Disse medlemmer viser også til at det er regjeringens mål å holde kontroll på veksten i matprisene, bl.a. gjennom tiltak rettet mot kjedemakten i dagligvarebransjen. Både for konkurransekraftens skyld og av hensyn til den vanlige forbruker, er dette viktig.

4.3.2 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett. Disse medlemmer mener at landbrukspolitikken må utformes slik at bonden selv får langt større frihet til å utvikle egen virksomhet, og at unødvendige politiske reguleringer, produksjonsbegrensninger og et omfattende byråkrati må erstattes av økt næringsfrihet. Disse medlemmer mener omorganisering og deregulering

vil kunne redusere kostnader for både bonden og samfunnet, og gi et mer konkurransedyktig landbruk.

Disse medlemmer viser til at landbruket i dag er helt avhengig av store statlige overføringer, og peker på at nivået på overføringene har økt markant de siste årene. Disse medlemmer mener hovedprioriteten i landbrukspolitikken må være en sterk og økt matproduksjon, og at dagens rigide støtte- og reguleringsregime både hemmer målet om økt produksjon og i praksis virker negativt for heltidsbonden. Disse medlemmer mener dagens landbrukssubsidier i for stor grad kommer heltidsbonden til ulempe, og at politikken i større grad må bidra til at det blir mulig å leve av gårdsdrift.

Disse medlemmer har tillit til at deregulering og økt næringsfrihet vil gjøre norsk landbruk bedre i stand til å produsere mer god norsk kvalitetsmat, og at behovet for overføringer over tid kan reduseres. Hver enkelt bonde, uavhengig av om driften er stor eller liten, må få frihet til selv å velge hvordan gården skal drives og hva som skal produseres eller dyrkes. Disse medlemmer mener gårdsbruk som kan drive større, mer effektivt og bedre tilpasset markedets inntektsmuligheter, må få mulighet til det. Disse medlemmer ønsker en friere jordbrukspolitikk, med vekt på økt matproduksjon og heltidsbonden, noe som vil kunne åpne for å redusere de direkte tilskuddene til jordbruket.

Disse medlemmer mener den markante prisveksten på matvarer de siste årene er alvorlig, og at det kreves politiske grep for å redusere matvareprisene. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der merverdiavgiften på matvarer ble foreslått halvert. Disse medlemmer mener et gjennomregulert landbruk, importvernet, landbruks-samvirkene, monopol i grossistledet og stor maktkonsentrasjon i dagligvaremarkedet, samlet sett bidrar til å svekke konkurransen og gi høyere priser for forbrukeren.

Disse medlemmer mener importvernet i landbrukssektoren bidrar til å svekke konkurransen i leverandørledet og gir dagligvarebransjen en svakere forhandlingsposisjon når de forhandler om innkjøpspriser og betingelser med leverandører, blant annet gjennom færre reelle utsidealternativer. Disse medlemmer viser til at Konkurransetilsynet har uttalt at importvernet svekker konkurransen i leverandørledet, og at det reduserer muligheten utenlandske kjeder har til å ta i bruk egne merkevarer ved etablering i Norge. Disse medlemmer viser videre til at prisveksten på flere matvarer fra landbruket har vært høy og at prisene blant annet påvirkes av forhandlinger mellom butikkjeder og leverandører, samt effekter fra jordbruksoppgjøret.

Disse medlemmer understreker at støtteordninger for klima- og miljøtiltak i matsektoren bør utformes teknologinøytralt, med vekt på dokumenterbar

miljø- og klimateffekt fremfor hvilken teknologi som benyttes. Disse medlemmer mener det bør foretas en gjennomgang av dagens regelverk og støtteordninger som skal stimulere til mer klima- og miljøvennlig jordbruk og matproduksjon.

4.3.3 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre vil legge til rette for en landbrukspolitikk som skal sikre matsikkerhet og beredskap, øke verdiskapingen og sikre bærekraftig landbruk med lavere klimagassutslipp. Et bærekraftig jordbruk er en forutsetning for å sikre ressursene og miljøverdiene for fremtiden.

Disse medlemmer mener bonden må gjenreises som selvstendig næringsdrivende, som har det meste av sin inntjening fra å produsere og selge gode produkter som det er etterspørsel etter i markedet.

Disse medlemmer vil prioritere å stimulere produksjonen til å være mer bærekraftig, både for bonden, miljøet og forbrukerne, og vil derfor gjøre det mer lønnsomt for bonden å produsere plantebasert mat som korn, frukt og grønnsaker.

Disse medlemmer vil understreke at jordbrukets viktigste oppgave er å produsere mat av beste kvalitet, og norsk jordbruk og matindustri skal produsere varer som norske forbrukere etterspør. Disse medlemmer mener at det av hensyn til beredskap, ressursutnyttning, verdiskaping, sysselsetting og klima er viktig at norsk jordbruk produserer de for- og matvarene som det ligger til rette for å produsere i Norge, og i et omfang som kan dekke innenlands etterspørsel og eksport. Samtidig er det bekymringsfullt at regjeringen ikke tar inn over seg at norsk landbruk i større grad må tilpasse seg endrede forbrukervaner og endrede markedsforhold, og i større grad bli en næring som leverer det forbrukerne etterspør i et stadig mer krevende internasjonalt marked.

Disse medlemmer vil understreke at det er bred politisk enighet om viktigheten av å bevare norsk landbruk, ivareta forsyningssikkerhet og sikre bøndernes inntekter, men det er ikke gitt at alle dagens markedsreguleringer er nødvendige for å ivareta disse målene. Disse medlemmer er bekymret for at jordbrukspolitikken i for stor grad er preget av en sammensatt målstruktur og et komplekst virkemiddelsystem, noe som tydelig kom frem i Riksrevisjonens undersøkelse av måloppnåelse og styring i jordbruket, Dokument 3:12 (2009–2010). Undersøkelsen trekker bl.a. frem at det finnes motstridende mål innenfor jordbrukspolitikken som gjør det særlig vanskelig å følge opp den nasjonale politikken regionalt. Herunder pekes det på motsetningen mellom målet om en effektiv og lønnsom drift og målene om et småskala- og variert distriktsjordbruk, et sterkt jordvern og ivaretagelse av miljøhensyn. Konkre-

tiseringen av de overordnede målene skjer gjennom utformingen av virkemidler under jordbruksavtalen. Ifølge Riksrevisjonen medfører forhandlingselementet mellom staten og landbrukets aktører knyttet til avtaleinstituttet en risiko for at de overordnede målene Stortinget har satt for jordbrukspolitikken, i for liten grad styrer utformingen av de konkrete virkemidlene.

Disse medlemmer viser også til at Norge har det høyeste nivået av landbruksstøtte av alle OECD-land, og 59 pst. av bøndenes inntekter kommer fra statlige støttetiltak. I tillegg kan de mange og til dels uoversiktlige ordningene i jordbrukspolitikken tilskrives forhandlingsinstituttet som har åpnet for å bringe inn nye og spesifikke tilskudd hvert år. Det er fortsatt nesten 100 forskjellige ordninger, som er delvis overlappende og med flere typer differensieringer. Dette gir dårlig oversikt over samlede effekter og en unødvendig krevende forvaltning. Systemet er et resultat av at det over tid har vært en ambisjon om å detaljstyre næringsutøvere som ofte selv vet best hvor innsatsen bør. Disse medlemmer mener det vil være hensiktsmessig at de årlige jordbruksforhandlingene særlig vurderer forenklinger i den samlede virkemiddelporteføljen. På sikt vil det være nødvendig å foreta en helhetlig gjennomgang av norsk landbrukspolitikk for å modernisere og forenkle den, og det bør vurderes endringer i jordbruksoppgjøret og integrere det tettere i den øvrige økonomiske politikken.

Disse medlemmer vil understreke at Norge står foran en krevende økonomisk omstilling, og at det i større grad bør stimuleres til vekst i privat og konkurranseutsatt næringsliv, enn det regjeringen legger opp til. Det må både legges til rette for at flere næringer i Norge styrker seg, og at det skapes nye verdier og flere arbeidsplasser. Norge har gode forutsetninger for å lykkes hvis de rette valgene tas, og vi ikke utsetter gjennomføring av nødvendige endringer. Disse medlemmer vil understreke at bønder er selvstendig næringsdrivende, og at det er viktig å gi den enkelte næringsutøver større frihet til å utnytte ressursene på gården mer effektivt. Innenfor det tradisjonelle, norske jordbruket er det behov for modernisering av driften med mer rasjonelle driftsenheter og mer effektiv produksjon. Ny teknologi gir bruk av alle størrelser bedre muligheter til å utnytte de ressursene som er på gården. Innenfor annen landbruksbasert næring er det også behov for å stimulere til mer entreprenørskap og økt lønnsomhet og sysselsetting. Disse medlemmer vil understreke at det å øke verdiskapingen i jordbruket innebærer å utnytte markedsmulighetene i verdikjeder for matvarer, øke konkurransen og konkurranseevnen for effektivitet i matvareressystemet og å redusere de høye kostnadene på innsatsfaktorene. Imidlertid er det slik at understøttede priser og regulerte markeder reduserer insentivene for verdiskaping. Ikke minst er det også store muligheter i

produksjon av lokal- og spesialmat – varer som det er en høyere betalingsvilje for, og som kan bygge på unike lokale forutsetninger, i motsetning til den generiske produksjonen dagens jordbrukspolitikk insentiverer.

Disse medlemmer viser til at et bærekraftig jordbruk er ett av de fire hovedmålene i norsk jordbrukspolitikk, hvor ivaretagelse av miljøhensyn i arealbruk og ressursutnyttelse er forutsetningen for produksjon av norske jordbruksprodukter. Parallelt stiller grønn konkurransekraft krav til både økt lønnsomhet og redusert miljøpåvirkning. En stor utfordring fremover er å legge til rette for at norsk matproduksjon kan øke, samtidig som utslipp reduseres i tråd med norske mål og internasjonale forpliktelser på klimaområdet. Her mangler regjeringen både fokus og tiltak, og resultatene uteblir.

Disse medlemmer viser til at Norge har forpliktet seg til klimamål og en streng miljøpolitikk sammen med andre land. Disse ambisjonene gjenspeiles ikke i landbrukspolitikken. Regjeringen fremstår som handlingslammet knyttet til klimapolitikken på landbruksfeltet. Riksrevisjonens Undersøking om reduksjon av klimagassutslepp fra jordbruket, Dokument 3:13 (2024–2025), bekrefter dette. Der konkluderes det med at det ikke vil være mulig å oppnå anselige utslippsreduksjoner i jordbruket innen 2030 fordi regjeringen samlet sett ikke har lagt til rette for det, at Landbruks- og klimadepartementet ikke har tatt nok ansvar for å innfri målene i klimaavtalen, og at arbeidet med å redusere utslipp gjennom endrede forbruksmønstre er preget av manglende ansvars plassering og svak fremdrift.

Disse medlemmer mener at det er betydelig potensial for ytterligere utslippskutt i landbrukssektoren. Endret sammensetning av matforbruket, økt karbonlagring i jord og å redusere utslippene innenfor samme produksjonsvolum er aktuelle områder å se nærmere på.

4.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at jordbruk og skognæring er to av hjørnesteinsnæringene i samfunnet vårt. Derfor trengs langt mer innsats for disse primærnæringene for å sikre sysselsetting og bærekraft over tid. Da må blant annet all matjord i hele landet holdes i hevd og dyrkes. I en usikker klima- og verdenssituasjon er det viktig at Norge jobber for selvberging, både i mat- og forproduksjon.

Dette medlem mener man må vekk fra den rådende tanken om at verdensmarkedet kan levere alle varer i tide, spesielt når det kommer til matvarer. Derfor trengs et landbruk spredt over hele landet, der maten produseres på norske arealressurser. Det er god miljø-, solidaritets-, jordbruks- og beredskapspolitikk.

Dette medlem mener inntekt er det viktigste virkemiddelet for å sikre flere av målene for jordbruket, som rekruttering, investeringer og økt norsk matproduksjon på norske arealressurser. Dette medlem viser til at lønnsomheten i jordbruket i dag er veldig lav, det legges ned bruk daglig, og mange unge ønsker ikke å ta over gården. For å snu dette må vi gi bonden en lønn å leve av. Derfor må inntektsgapet mellom den norske bonden og andre aktører i samfunnet tettes.

Dette medlem er kritisk til de siste tiårs politikk for et mer sentralisert landbruk som legger til rette for de største brukene. Denne politikken svekker muligheten til å ta jorda i hele landet i bruk. Investeringsstøtte har som oftest vært knyttet opp mot effektiviseringskrav. Dette medlem mener investeringsstøtte må gis på grunnlag av lokale geografiske forhold og økologi, og til små og mellomstore bruk.

Dette medlem vil ha et jordbruk som tar jorda i bruk og holder landet i hevd. Det skjer kun ved rekruttering til jordbruket over hele landet. Det har lenge vært en negativ trend i norsk jordbruk at små bruk går ut av drift og unge ikke slipper til.

Dette medlem mener det bør være en selvfølge at bønder skal ha like muligheter til å ta ut fødsels- og foreldrepermisjon som andre grupper i samfunnet. I dag er dette i praksis vanskelig for 88 pst. av bøndene, som har annet arbeid ved siden av gårdsdriften. På grunn av krav til samordning får denne gruppen redusert tilskuddet de får til avløser på gården, mot foreldrepenge og andre ytelser fra Nav. Det fører til at mange bønder må stille dyr og ta tunge tak i fjøset lenge før kroppen er klar for det. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å fjerne samordningskravet for fødselspenge og for de første 16 dagene. Dette tiltaket vil bidra til både likestilling og rekruttering til jordbruket.

Dette medlem ønsker et jordbruk med best mulig dyrevelferd, og viser til at Riksrevisjonen i sin rapport fra 2018 slo fast at dyrelidelser får pågå for lenge på grunn av for dårlig oppfølging fra Mattilsynet. I den senere tid har det vist seg at Mattilsynets evne til å drive tilsyn har blitt vesentlig svekket på grunn av budsjettinnsparinger. Dette er alvorlig og må ryddes opp i. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor Mattilsynet blir foreslått styrket. I tillegg setter Sosialistisk Venstreparti av midler til å styrke veterinærdekningen i hele landet.

Dette medlem mener Norge skal produsere bærekraftig og miljøvennlig mat, og at andelen økologisk mat produsert og konsumert i Norge må øke. Det bør føres en politikk for å redusere kjøttforbruk basert på importerte forråvarer.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis eget klimabudsjett og understreker at det er viktig å sørge for at maten som er produsert i Norge faktisk blir

konsumert, gjennom arbeid med å redusere matsvinn og at underutnyttede ressurser tas i bruk.

Dette medlem viser til at skognæringen er en viktig del av framtidens industri i Norge. Gjennom kunnskap og teknologi kan man bruke hele treet til å skape høyverdige industriprodukter. Økt verdiskaping basert på skogbruk må balanseres mot hensynet til vern av sårbar natur. Den viktigste grunnen til tap av artsmangfold er nedbygging av uberørt natur. Virkemiddelapparatet kan derfor ikke oppfordre til at den siste resten av uberørt natur bygges ned.

Dette medlem er også skeptisk til at en stor del av dagens subsidier til skognæringen i stor grad handler om å legge til rette for råvareeksport gjennom utbygging av skogsvei og kai. Biomassen må heller videreføres i en biobasert industri i Norge. En slik tilnærming tar best vare på naturen, kutter utslipp og bidrar til mer verdiskaping i Norge. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og de foreslåtte kuttene for å ta vare på skog og uberørt natur i møte med næringsvirksomhet.

4.3.5 SENTERPARTIET

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2026, der det er lagt frem et helhetlig forslag til endringer på regjeringens budsjettforslag. Dette medlem understreker at Senterpartiet bygger sin politikk på prinsippet om å utvikle samfunnet nedenfra – med sterke lokalsamfunn, tjenester nær folk og små forskjeller. Et livskraftig næringsliv og et velfundert landbruk er grunnleggende for verdiskaping, beredskap og bosetting i hele landet.

Dette medlem vil understreke at landbruket er en bærebjelke i norsk matsikkerhet og beredskap. Videre viser dette medlem til at Senterpartiet jobber kontinuerlig med tiltak for å sikre rettferdig inntekt for bønder, styrke jordvernet og øke selvforsyningsgraden basert på norske ressurser. Dette medlem mener i den sammenheng at det er spesielt viktig å legge til rette for rekruttering til næringen, bedre veterinærdekning, samt stimulere til investeringer som sikrer framtidsrettet drift.

Dette medlem vil også vise til behovet for midler til klimatilpasning og bærekraftige løsninger i landbruket, og herunder trekke frem at Senterpartiet mener tiltak for biogassproduksjon og aktivt skogbruk må prioriteres høyt.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil føre en klimapolitikk som kutter utslipp og samtidig styrker verdiskaping og beredskap. Dette medlem mener det er feil å prioritere symbolpolitikk og kostbare tiltak uten reell effekt, som ikke fungerer i praksis. Dette medlem mener klimatiltak må ta utgangspunkt i nor-

ske forhold og bygge på bruk av lokale ressurser og stimulere til bærekraftige verdikjeder. Dette medlem viser til at dette er grunnlaget for flere av Senterpartiets prioriteringer, herunder satsinger som tiltak for økt biogassproduksjon og klimatilstand i skog som planting og ungsogpleie. Disse tiltakene gir både utslippskutt og nye arbeidsplasser, de bidrar til trygghet og selvforsyning. Dette medlem viser til at Senterpartiet ønsker å sikre forutsigbare rammevilkår for næringslivet slik at det grønne skiftet skjer gjennom praktiske løsninger – ikke ved å påføre folk og bedrifter uforutsigbare kostnader.

4.3.6 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt vil påpeke myndighetenes viktigste jobb er å sikre befolkningens tilgang på sikker, sunn og trygg mat. Landbruket er grunnlaget for matsikkerheten, og for aktivitet, bosetting og trivsel i levende bygder, og urolige tider tydeliggjør hvor viktig matberedskap og selvforsyning er.

Dette medlem viser til at Stortinget har satt mål om å øke sjølforsyningsgraden i Norge til over 50 pst. Skal Norge nå et slikt mål trengs det målrettede tiltak for å produsere mat på norske ressurser, og for å gjøre inntekten, arbeidshverdagen og livet som bonde attraktivt.

Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett vil vri deler av landbrukssubsidiene bort fra kraftfôrintensive produksjoner og over til produksjoner basert på norske ressurser. I det alternative budsjettet settes det av penger til å ta mer av jorda i Norge i bruk, ved å gi støtte til grovfôrproduksjon, drenering og jordforbedring, og ved å styrke forsøksordninga med teigbaserte tilskudd.

Dette medlem viser til at velfungerende velferdsordninger er viktig for at folk skal gå inn i, og stå i jobben som bønder og matprodusenter. Bønder trenger også trygghet ved svangerskap, fødsel og sykdom, slik som den øvrige befolkningen. Dessverre gjør dagens regelverk det vanskelig for bønder å leie inn hjelp ved sykdom, svangerskap eller barsel. Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett styrker velferdsordningene slik at bønder ikke skal trenge å gå i fjøset høygravide eller rett etter fødsel, gjennom å avvikle samordningsregelen for avløsertilskudd.

Videre vil dette medlem vise til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett i tillegg til det frivillige skogvernet flytter midler fra hogst i gammel og vanskelig tilgjengelig skog, til en overgang til naturvennlig fleralder-skogbruk. Videre setter Rødt av midler i det alternative budsjettet til å sikre at vi har veterinærer over hele landet, og til å etablere et senter for alternativer til dyreforsøk, og styrker også Matsentralenes arbeid med å bekjempe matkasting og hjelpe folk som lever i fattigdom.

4.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne mener hovedmålet med norsk jordbrukspolitikk bør være å produsere mest mulig sunn og bærekraftig mat på de ressursene man har i Norge. Dette må skje på en måte som fremmer god dyrevelferd og biologisk mangfold, bygger opp jordhelsen, slipper ut minst mulig klimagasser og binder karbon. Målet om økt selvforsyning tilsier dessuten en økt innsats for mer produksjon av grønnsaker, frukt og plantebasert protein i Norge. Dette medlem viser videre til at Stortinget nylig har vedtatt et mål om at 10 pst. av matproduksjonen i Norge skal være økologisk sertifisert. En realisering av dette målet forutsetter en aktiv politikk for å fremme norsk økologisk mat i alle ledd av matsystemet, fra bonde til forbruker og i offentlige anskaffelser.

Dette medlem viser til at skog samlet sett utgjør Norges mest artsrike økosystem, og halvparten av artene på rødlista lever i skogen. Dette medlem viser til ny rødliste for naturtyper i Norge som ble lansert av Artsdatabanken 26. november 2025. Resultatene viser den alvorlige tilstanden for norsk natur, spesielt skog. Hele 70 pst. av naturtypene i skog er rødlistet og én av tre naturtyper i skog er truet og står i fare for å forsvinne for godt. Nedbygging og skogsdrift pekes på som de viktigste påvirkningsfaktorene for den store andelen av rødlistede naturtyper i skog. I Naturindeksen for Norge i 2025 er skog blant økosystemene som får lavest score på biologisk mangfold.

Dette medlem viser til at Stortingets mål om 10 pst. vern i produktiv skog innebærer 90 pst. drift i produktiv skog. Stans i tapet av biomangfold i skogen kan derfor ikke bare løses med vern. Det er avgjørende at kommersielt skogbruk bidrar til å nå målene i naturavtalen, ved å legge om til hogst- og driftsmetoder som er mer skånsomme for arts mangfoldet i skogen. Dette gjelder særlig i gammel og artsrik skog. Dette medlem vil understreke viktigheten av økt kunnskap og kartlegging i felt av naturskognær skog, for å kunne tilpasse forvaltning av disse arealene, og unngå at naturskogene flatehogges før de er kartlagt.

Dette medlem viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes landbrukspolitikk.

4.3.8 KRISTELIG FOLKEPARTI

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil legge til rette for et aktivt, bærekraftig og fremtidsrettet landbruk som forvalter ressurser til matproduksjon i hele landet. Det må være plass til små, mellomstore og større bruk. For at dette skal være mulig må bonden ha en inntekt som er til å leve av.

Dette medlem understreker at Norsk landbruk er en viktig del av næringslivet, som bidrar til bosetting,

aktivitet, arbeidsplasser, vedlikehold av kulturlandskap og betydelige ringvirkninger i mange lokalsamfunn over hele landet.

Dette medlem peker på at jordbruk og skogbruk spiller en viktig rolle i det grønne skiftet og er en nøkkelaktør i morgendagens grønne næringsliv. Den viktigste forutsetningen for økt matproduksjon er å ta i bruk alle tilgjengelige ressurser i hele landet. Den viktigste forutsetningen for at alle tilgjengelige ressurser i hele landet tas i bruk, er å legge til rette for lønnsom drift i hele landet, noe som også fordrer tilrettelegging for variert bruksstruktur. Dette medlem understreker også at økt lønnsomhet er den viktigste forutsetningen for økt rekruttering.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti er en tydelig forsvarer av forhandlingsinstituttet mellom staten og jordbrukets faglag. Videre vil dette medlem understreke at det er viktig å videreføre samvirkebaserte markedsordninger med henteplikt av blant annet dyr, melk og egg, og årlige jordbruksforhandlinger. Dette medlem vil også betone viktigheten av å sikre et velfungerende importvern for norsk matproduksjon samt å beholde bo- og driveplikten.

Dette medlem viser til at et av de viktigste målene for norsk landbruk er å øke selvforsyningsgraden til 50 pst. innen 2030, korrigert for importert førråvare. Dette medlem mener at familielandbruket har vært viktig for norsk matproduksjon gjennom generasjoner. Skal vi nå målet om økt selvforsyning, må hele landet tas i bruk, og vi trenger innovative bønder som ser muligheter og ønsker å investere i gårdsvirksomhet.

Dette medlem mener det er behov for å styrke skognæringen i større grad. Dette medlem mener bioøkonomi har et stort potensial i Norge og kan legge grunnlaget for nye grønne arbeidsplasser.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti har vært tydelig mot regjeringens plan om CO₂-avgift på mineralgjødsel. Dette vil neppe kutte nevneverdige utslipp, men vil tvert om føre til mindre matproduksjon. Dette medlem synes det er bra at årets budsjettforhandlinger førte til at en slik avgift ikke innføres, men vil samtidig advare mot at lignende avgifter fra jordbruket kan bli foreslått fra regjeringen senere.

4.3.9 OVERSIKT OVER PARTIENES BUDSJETTFORSLAG UNDER RAMMEOMRÅDE 11

Tabellen under gir en oversikt over budsjettforslaget fra regjeringen sammenlignet med partienes alternative budsjetter.

Forslag til bevilgninger under de respektive kapitler og poster er kun omtalt der det er avvik fra regjeringens forslag. Avvik i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
Utgifter rammeområde 11 (i tusen kroner)									
1100	Landbruks- og matdepartementet								
	1 Driftsutgifter	192 050	191 450 (-600)	192 050 (0)	192 050 (0)	192 050 (0)	192 050 (0)	192 050 (0)	192 050 (0)
1115	Mattilsynet								
	1 Driftsutgifter	1 681 919	1 701 919 (+20 000)	1 681 919 (0)	1 681 919 (0)	1 706 919 (+25 000)	1 716 919 (+35 000)	1 731 919 (+50 000)	1 681 919 (0)
1135	Veterinærinstituttet								
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	118 494	124 494 (+6 000)	118 494 (0)	118 494 (0)	118 494 (0)	128 494 (+10 000)	130 494 (+12 000)	118 494 (0)
1136	Norsk institutt for bioøkonomi								
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	279 978	279 378 (-600)	279 978 (0)	279 878 (-100)	279 978 (0)	279 978 (0)	279 978 (0)	279 978 (0)
1138	Støtte til organisasjoner m.m.								
	70 Støtte til organisasjoner	51 460	51 460 (0)	41 168 (-10 292)	54 060 (+2 600)	631 460 (+580 000)	62 460 (+11 000)	64 910 (+13 450)	51 460 (0)
	72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 406	9 406 (0)	0 (-9 406)	4 906 (-4 500)	10 406 (+1 000)	9 406 (0)	10 306 (+900)	9 406 (0)
	73 Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 358	4 358 (0)	0 (-4 358)	0 (-4 358)	4 358 (0)	4 358 (0)	4 358 (0)	4 358 (0)
	75 Dyrsku'n	1 190	2 990 (+1 800)	1 190 (0)	1 190 (0)	2 190 (+1 000)	1 190 (0)	1 190 (0)	2 990 (+1 800)
	76 Rekruttering til mat- og måltids- bransjen	10 000	0 (-10 000)	0 (-10 000)	10 000 (0)	10 000 (0)	10 000 (0)	10 000 (0)	0 (-10 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
1139		Genressurser, miljø- og ressursre- gistreringer								
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak	9 669	9 669 (0)	9 669 (0)	9 559 (-110)	9 669 (0)	9 669 (0)	9 669 (0)	9 669 (0)
1142		Landbruksdirektoratet								
	1	Driftsutgifter	317 800	317 100 (-700)	317 800 (0)	301 910 (-15 890)	317 800 (0)	317 800 (0)	317 800 (0)	317 800 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter – bered- skapslagring av korn	81 500	81 500 (0)	81 500 (0)	87 500 (+6 000)	86 500 (+5 000)	81 500 (0)	81 500 (0)	81 500 (0)
	60	Tilskudd til veterinærdekning	207 032	237 032 (+30 000)	207 032 (0)	207 032 (0)	247 032 (+40 000)	227 032 (+20 000)	222 032 (+15 000)	332 032 (+125 000)
	80	Beredskapslager matmel	0	1 000 (+1 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	81	Tilskudd til næringsmiddelbedrif- ter i Troms og Finnmark	0	19 000 (+19 000)	14 000 (+14 000)	14 000 (+14 000)	14 000 (+14 000)	0 (0)	14 000 (+14 000)	14 000 (+14 000)
1149		Verdiskapings- og utviklingstil- tak i landbruket								
	52	Tilskudd til fleralderskogbruk	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 000 (+25 000)	0 (0)
	60	Flaskehalsprosjekter for veier for skogbruket	0	25 000 (+25 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	37 932	57 932 (+20 000)	53 932 (+16 000)	37 932 (0)	-68 (-38 000)	22 932 (-15 000)	12 932 (-25 000)	37 932 (0)
	73	Tilskudd til skog- og klimatiltak	56 000	86 000 (+30 000)	66 000 (+10 000)	56 000 (0)	9 000 (-47 000)	39 000 (-17 000)	38 000 (-18 000)	56 000 (0)
1150		Til gjennomføring av jord- bruksavtalen m.m.								
	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 640 253	2 640 253 (0)	2 098 753 (-541 500)	2 448 503 (-191 750)	2 590 253 (-50 000)	2 682 253 (+42 000)	3 010 253 (+370 000)	2 640 253 (0)
	70	Markedstiltak	317 550	317 550 (0)	317 550 (0)	317 550 (0)	317 550 (0)	317 550 (0)	367 550 (+50 000)	317 550 (0)
	73	Pristilskudd	6 601 303	6 601 303 (0)	6 601 303 (0)	6 601 303 (0)	6 601 303 (0)	6 601 303 (0)	6 101 303 (-500 000)	6 601 303 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG	KrF
	74 Direkte tilskudd	17 886 445	17 886 445 (0)	14 477 552 (-3 408 893)	16 302 145 (-1 584 300)	17 886 445 (0)	17 906 445 (+20 000)	17 886 445 (0)	17 886 445 (0)
	78 Velferdsordninger	2 041 741	2 041 741 (0)	2 041 741 (0)	2 041 741 (0)	2 041 741 (0)	2 351 741 (+310 000)	2 041 741 (0)	2 041 741 (0)
1151	Til gjennomføring av reindrifts- avtalen								
	51 Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond	81 800	81 800 (0)	81 800 (0)	81 800 (0)	81 800 (0)	101 800 (+20 000)	81 800 (0)	81 800 (0)
	75 Kostnadssenkende og direkte til- skudd	153 300	153 300 (0)	102 747 (-50 553)	153 300 (0)	153 300 (0)	153 300 (0)	153 300 (0)	153 300 (0)
1152	Bionova								
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klima- tiltak i jordbruket	185 000	185 000 (0)	0 (-185 000)	0 (-185 000)	185 000 (0)	235 000 (+50 000)	685 000 (+500 000)	185 000 (0)
1161	Myndighetsoppgaver og sektor- politiske oppgaver på statsgrunn								
	75 Oppsyn i statsallmenninger	16 337	18 837 (+2 500)	16 337 (0)	16 337 (0)	16 337 (0)	16 337 (0)	16 337 (0)	16 337 (0)
	Sum utgifter rammeområde 11	34 191 778	34 335 178 (+143 400)	30 011 776 (-4 180 002)	32 228 370 (-1 963 408)	34 722 778 (+531 000)	34 677 778 (+486 000)	34 699 128 (+507 350)	34 322 578 (+130 800)
Inntekter rammeområde 11(i tusen kroner)									
	Sum inntekter rammeområde 11	307 190	307 190 (0)	307 190 (0)	307 190 (0)	307 190 (0)	307 190 (0)	307 190 (0)	307 190 (0)
	Sum netto rammeområde 11	33 884 588	34 027 988 (+143 400)	29 704 586 (-4 180 002)	31 921 180 (-1 963 408)	34 415 588 (+531 000)	34 370 588 (+486 000)	34 391 938 (+507 350)	34 015 388 (+130 800)

4.4 Komiteens merknader til enkelte poster under rammeområde 11

4.4.1 KAP. 1100 LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1100 post 1 foreslås redusert med 0,6 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Landbruks- og matdepartementet.

Flertallet viser til budsjettforliket og videre til anmodningsvedtak vedtatt 5. desember 2025, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen ikke sende forslag om mineralgjødselavgift på høring, og skal avslutte prosessen med å innføre en slik avgift.»

4.4.2 KAP. 1135 VETERINÆRINSTITUTTET

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1135 post 50 foreslås økt ytterligere med 6 mill. kroner for å styrke arbeidet med alternativer til dyreforsøk. Bevilgningen kan brukes til realisering av et norsk 3R-senter, dersom det samlet sett gir fornuftig ressursbruk av disse midlene.

4.4.3 KAP. 1115 MATTILSYNET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til at Mattilsynet mottar et høyt antall bekymringsmeldinger om brudd på dyrevelferdsloven, og at det er viktig å styrke kapasiteten til å gjøre nødvendige fysiske tilsyn med dyrevelferd i Norge, både for produksjonsdyr og selskapsdyr.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1115 post 1 foreslås økt med 20 mill. kroner til Mattilsynet til dette formålet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at Mattilsynet har blitt et veldig stort statlig tilsyn med et stort og bredt ansvarsområde. Disse medlemmer er av den oppfatning at det kan være klokt med en total gjennomgang av Mattilsynets

mandat, ansvarsområdet og tilgang på ressurser – både faglig og økonomisk – for å sørge for at Mattilsynet er best mulig rustet til å bidra til trygg mat og best mulig dyre- og plantevelferd, samtidig som Mattilsynet på en best mulig måte ivaretar næringslivets behov og ønsker. Arbeidet med eksportlisenser og helsesertifikat må effektiviseres og styrkes. Disse medlemmer er tydelig på at manglende effektivitet eller mangel på ressurser i Mattilsynet ikke kan forhindre norsk næringslivs eksportmuligheter.

4.4.4 KAP. 1136 NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1136 post 50 foreslås redusert med 0,6 mill. kroner for et kutt i byråkrati i NIBIO.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der Plantearvenprisen avvikles. Priser kan forvaltes av private initiativ og frivillighet.

4.4.5 KAP. 1138 STØTTE TIL ORGANISASJONER M.M.

Post 70 Støtte til organisasjoner

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon i støtten til organisasjoner på 10 mill. kroner. Disse medlemmer er av den oppfatning at som hovedregel bør organisasjoner støttes av sine medlemmer. Disse medlemmer mener Matsentralen bør skjermes fra kuttet og berømmer det gode arbeidet som gjøres. Disse medlemmer mener likevel det er for vanskelig å gi bort mat gratis, og viser til at Espa Bolleland måtte betale merverdiavgift for boller de ga bort etter steinskredet på E6. Disse medlemmer mener det er negativt både for det generelle problemet knyttet til matsvinn og ikke minst for de som skulle trenge mat.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en ordning for å frita utdeling av gratis varer med kort holdbarhet for merverdiavgift.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative budsjett for 2026, der det bevilges 2 mill. kroner mer til Matsentralen, 300 000 kroner til mat

og helse i skolen og 300 000 kroner til stiftelsen Geitmyra matkultursenter for barn.

Post 72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at landbruket styres best gjennom markedsmekanismene, og at det bør være i næringens egen interesse å i større grad bidra økonomisk til kunnskapsutvikling om økologisk landbruk siden det finnes etterspørsel for økologiske produkter i forbrukermarkedet.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon til stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK) på 9,4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative budsjett for 2026, der støtte til stiftelsen reduseres med 4,5 mill. kroner.

Post 73 Nasjonalt senter for fjellandbruk

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener prioriteten i landbrukspolitikken må være å dekke forbrukernes behov for norskproduserte matvarer, fremfor at staten skal benytte insentiver for hvordan landbruket skal være.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon til Nasjonalt senter for fjellandbruk.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative budsjett for 2026, der hele bevilgningen til Nasjonalt senter for fjellandbruk kuttes.

Post 75 Dyrsku'n

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1138 post 75 foreslås økt med 1,8 mill. kroner til Dyrsku'n.

Post 76 Rekruttering til mat- og måltidsbransjen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1138 post 76 foreslås redusert med 10 mill. kroner for å kutte regjeringens satsing på en ordning med rekruttering til mat- og serveringsbransjen.

4.4.6 KAP. 1139 GENRESSURSER, MILJØ- OG RESSURSREGISTRERINGER

Post 71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der Jordvernprisen og Kulturlandskapsprisen avvikles. Det bør ikke være en statlig oppgave å dele ut en rekke priser.

4.4.7 KAP. 1142 LANDBRUKSDIREKTORATET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1142 post 1 foreslås redusert med 0,7 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Landbruksdirektoratet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der driftsutgiftene reduseres med 15,9 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter – beredskapslagring av korn

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der det bevilges 6 mill. kroner til beredskapslagring av såkorn hos private aktører. Dette for å styrke den norske beredskapen og muligheten til å opprettholde kornproduksjon ved en eventuell krise.

Post 60 Tilskudd til veterinærdekning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til bevilgningsøkningen over kap. 1142 post 60 på 30 mill. kroner. Flertallet viser til den alvorlige situasjonen med presset veterinærdekning i distriktene og understreker behovet for å styrke ordninger som sikrer tilgang til veterinærtjenester over hele landet. Flertallet mener det er nødvendig med en helhetlig satsing som både ivaretar beredskap, rekruttering og stimuleringstiltak.

Flertallet er enig om en fordeling av disse midlene, herunder 16 mill. kroner til vakt-distriktene, som tilsvarende om lag 100 000 kroner per distrikt.

Videre er flertallet enig om at mentorordningen for veterinærer må videreføres og styrkes. Flertallet legger til grunn at de 4 mill. kroner som regjeringen har foreslått til tiltak for bedre veterinærdekning i distriktene, i sin helhet benyttes til mentorordningen, og at bevilgningen økes med minimum 2 mill. kroner, slik at ordningen samlet får 6 mill. kroner. Dette for å sikre vi-

dere drift av et prosjekt som har vist seg svært vellykket og nødvendig for å få nyutdannede veterinærer ut i distriktene i produksjonsdyrpraksis.

Flertallet peker også på at det er et betydelig gap mellom omsøkte stimuleringsmidler og tilgjengelige midler. Flertallet er derfor enige om at stimulerings-tilskuddet skal økes med 12 mill. kroner for å sikre at distriktene med størst behov får ytterligere midler. Flertallet viser til at det er særlige utfordringer i ikke-husdyrtette områder.

Post 80 Beredskapslager matmjøl

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1142 post 80 foreslås økt med 1 mill. kroner for å opprettholde ordningen beredskapslager matmel.

Post 81 Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark, kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1142 post 81 foreslås økt med 19 mill. kroner til tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til disse partienes alternative budsjetter for 2026, der tilskuddet til næringsmiddelbedrifter opprettholdes på samme nivå som i 2025 for å sikre beredskapen i Nord-Norge.

4.4.8 KAP. 1148 NATURSKADE – ERSTATNINGER

Post 71 Naturskade – erstatninger, overslagsbevilgning

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at statens naturskadeordning gir erstatning for de naturskadene det ikke er mulig å forsikre seg mot gjennom en alminnelig forsikringsordning, og de foreslåtte bevilgningene skal brukes til å dekke disse utgiftene. Disse medlemmer registrerer at utbetalinger etter naturskade tar for lang tid, og forventer at regjeringen sørger for at slike utbetalinger skjer vesentlig raskere fremover enn det man f.eks. har erfart etter «Hans» i august 2023.

4.4.9 KAP. 1149 VERDISKAPINGS- OG UTVIKLINGSTILTAK I LANDBRUKET

Post 60 (Ny) Flaskehalser, kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til bevilgningsøkningen over kap. 1149 post 71, hvor 25 mill. kroner er øremerket til utbedring av flaskehalser for veier for skogbruket. Ordningen på posten forvaltes av Landbruksdirektoratet og benyttes til private skogsveiprosjekter. Flertallet viser til at formålet med bevilgningen er å styrke infrastrukturen for tømmertransport, men at disse midlene er tiltenkt kommunale og fylkeskommunale veier der flaskehalser hindrer effektiv transport.

Flertallet foreslår derfor at det opprettes en ny post 60 under kap. 1149, og at de 25 mill. kronene som er øremerket, omposteres dit, slik at de kan fordeles til kommunale og fylkeskommunale veiprosjekter. Flertallet mener dette vil bidra til å sikre bedre fremkommelighet for tømmertransport og styrke verdikjeden i skogbruket.

Post 71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1149 post 71 foreslås økt med 20 mill. kroner til tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket.

Flertallet er enige om at skogsbilveier i områder rammet av uværet Amy bør prioriteres for nye prosjekter i 2026, der dette er samfunnsøkonomisk forsvarlig ut fra hensynet til å sikre verdiene i vindfall før de forfaller.

Post 73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1149 post 73 foreslås økt med 30 mill. kroner til klimatiltak i skog.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at klima- og miljøordninger bør innrettes slik at det er effekten av bruk av teknologi som blir vurdert. Utviklingen av ny teknologi skjer løpende, og det er viktig at ordninger ikke retter seg utelukkende til én eller noen få teknologier. Teknologinøytrale støtteordninger vil kunne gjøre det lettere å implementere ny teknologi raskere og skape sunn

konkurranse mellom ulike tilbydere. Samtidig må ny teknologi kunne sannsynliggjøre at den ikke gir andre vesentlige skader på miljøet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å presisere at aktivt skogbruk er et avgjørende viktig klimatiltak både for Norge og verden. Skog pleies aktivt, med planting, ungsogpleie, hogst og videreforedling med bruk av tre i alt fra bygg til møbler, er avgjørende viktige bidrag for å binde CO₂. Fakta er at skog som forvaltes og pleies aktivt, binder mye mer CO₂ enn vernet skog som blir gammel og råtner. Disse medlemmer mener at skogen må regnes med i Norges klimaregnskap. Disse medlemmer foreslår derfor i sitt alternative budsjett å øke bevilgningen til skog- og klimatiltak med 10 mill. kroner, i tråd med ønsket om å bruke skogen mer aktivt i klimaarbeidet og at skogen skal tas med i klimaregnskapet.

4.4.10 KAP. 1150 TIL GJENNOMFØRING AV JORDBRUKSAVTALEN M.M.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk landbruks konkurranseevne må styrkes, slik at næringen kan baseres på markedsøkonomiske prinsipper, slik som næringslivet ellers. Disse medlemmer mener dagens landbrukspolitikk baserer seg på utdaterte markedspolitiske prinsipper, der fraværet av markedsmekanismer er stort. Disse medlemmer mener en industrialisering av landbruket, der bøndene anses som selvstendig næringsdrivende, vil være med på å stimulere til vekst og lønnsomhet i landbruket. Disse medlemmer viser til at andre matprodusenter, som fiskerinæringen, produserer store mengder mat uten å motta statlig støtte og subsidier. Disse medlemmer mener en fremtidsrettet landbrukspolitikk må bestå av færre politiske reguleringer, et friere mat- og handelsmarked, fjerning av tollvernet og eksponering for utenlandsk konkurranse. Disse medlemmer mener det store behovet for statlige overføringer til landbruket, i kombinasjon med streng statlig regulering, skaper en statlig maktkonsentrasjon i landbruket. Et markedsbasert landbruk vil være med på å desentralisere makten og sørge for mer makt til bøndene.

Disse medlemmer påpeker at Fremskrittspartiet ønsker en landbrukspolitikk som satser på heltidsbonden. Disse medlemmer mener at de direkte tilskuddene i jordbruket i stor grad er omfordelende og favoriserer smådrift fremfor stordrift i jordbruket. Disse medlemmer mener man med dagens ordning setter distriktspolitikken foran matproduksjon. Disse medlemmer mener det er en styrke i norsk landbruk at den er til stede i alle regioner, men at hovedpriorite-

ringen i landbruket må være en sterk matproduksjon, og at behovet for statlige overføringer blir redusert.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere det direkte tilskuddet med 3 400 mill. kroner, som tilsvarer en nedjustering av tilskuddsnivået til litt over 2023-nivå. Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets merknader i Innst. 534 S (2024–2025).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der det gis 11 mill. kroner til drenering og 4 mill. kroner til presisjonslandbruk. Det gjøres i samme alternative budsjett en rekke forenklinger med færre tilskudd og reduksjon i tiltak til beiteområder og økologisk landbruk. Videre avvikes Bedriftsutviklingsprisen i landbruket. Det bør ikke være en statlig oppgave å dele ut en rekke priser.

Post 73 Pristilskudd, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der det omdisponeres 100 mill. kroner fra pristilskudd melk til 50 mill. kroner til pristilskudd grønt og 50 mill. kroner til pristilskudd korn.

Post 74 Direkte tilskudd, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der overføringene reduseres med 1,5 mrd. kroner.

4.4.11 KAP. 1151 TIL GJENNOMFØRING AV REINDRIFTSAVTALEN

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk reindrift må anses som en selvstendig næring som baserer seg på markedsmekanismer. Disse medlemmer mener næringen bør utøves så fritt som mulig, og at det offentliges ansvar bør begrenses til en fornuftig ressursforvaltning av offentlige beitemarker. Disse medlemmer påpeker at reindriftnæringen er liten i nasjonal målestokk, men har stor betydning for økonomi, sysselsetting og kultur i lokalsamfunn i nord. Disse medlemmer mener næringen først og fremst har behov for gode og forutsigbare rammebetingelser og mindre byråkrati knyttet til næringen. Disse medlemmer viser til at reindriften er en arealavhengig næring, og at et korrekt øvre reintall i forhold til beitearealer er en sentral forutsetning for at næringen oppnår målene om økt produksjon og lønnsomhet. De siste tiårene har mediebildet av reindriften vært preget av beitekrise, nedbygging av natur og beiteområder og at reindriften må sikres tilgang til nødvendige arealer.

Disse medlemmer vil påpeke at det er avgjørende at reintallet er tilpasset beitegrunnlaget for å nå målet om bærekraftig reindrift. Det er i den sammenheng viktig å påpeke at reintallet i Finnmark er nær doblet fra 1970 og fram til 2019. Disse medlemmer mener man i stor grad kan konkludere med at den store økningen i reintall er reindriftens største utfordring, uten at det er politisk vilje til å gjøre de nødvendige grepene. I dag er det meste av beitekapasiteten utnyttet maksimalt, og med de siste års gjentatte beitekriser må det gjøres nye vurderinger av om reintallet er i samsvar med beiteressursene.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten for kostnadssenkende og direkte tilskudd ble foreslått redusert med 50 mill. kroner.

4.4.12 KAP. 1152 BIONOVA

Post 70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å avvikle Bionova. Posten kuttes dermed i sin helhet, med 185 mill. kroner. Disse medlemmer mener at dette ikke er et særskilt tiltak som bør prioriteres i statsbudsjettet, og at det allerede i dag finnes en rekke virkemidler som kan dekke Bionovas mandat.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2026, der Bionova kuttes med 185 mill. kroner.

4.4.13 KAP. 1161 MYNDIGHETSOPPGAVER OG SEKTORPOLITISKE OPPGAVER PÅ STATSGRUNN

Post 75 Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026), der bevilgningen på kap. 1161 post 75 foreslås økt med 2,5 mill. kroner til oppsyn i statsallmenninger.

5. Oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak

Komiteen viser til at den formelle kontrollen med å følge opp anmodningsvedtak skjer i forbindelse med kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av Meld. St. 4 (2025–2026) Anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen 2024–2025.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til anmodningsvedtakene omtalt i proposisjonen og understreker at flertallet ikke tar stilling til regjeringens rapportering på disse i denne innstillingen om det ikke er nevnt i merknader, men vil vise til Stortingets behandling av Meld. St. 4 (2025–2026).

6. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen følge opp Stortingets enstemmige vedtak nr. 460 fra 13. februar 2025 om å kutte saksbehandlingstiden for arbeidstillatelser for høykompetent arbeidskraft fra tredjeland og rapportere om status og tidslinje for arbeidet senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2026, hvor det redegjøres grundig for målsettingene for summen av de omorganiseringer og endrede finansieringsveier innenfor virkemiddelapparatet som er foreslått i statsbudsjettet, og hvilke konsekvenser det vil få for de enkelte regionene.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i statsbudsjettet for 2027 med et forslag som legger til grunn en likebehandling av fiskere og øvrige sjøfolk, ved at fradraget for sjøfolk likestilles med fiskerne, og at fradraget reguleres hvert år i henhold til pris- og lønnsvekst.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en ordning for å frita utdeling av gratis varer med kort holdbarhet for merverdiavgift.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 9

(Næring)

I

På statsbudsjettet for 2026 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter.....	544 979 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	75 551 000	
	22	Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	7 592 000	
	23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter	4 150 000	
	25	Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger	12 119 000	
	26	Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, <i>kan overføres</i>	11 063 000	
	32	Nytt sjøfibersamband til Svalbard og Jan Mayen.....	780 500 000	
	51	Tilskudd til Senter for hav og Arktis.....	6 320 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner.....	65 000 000	
	71	Miljøtiltak Raufoss	4 766 000	
	72	Tilskudd til skipsfartsberedskap	4 351 000	
	73	Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom	36 467 000	
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	3 730 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	34 077 000	
	76	Tilskudd til Standard Norge	50 557 000	
	77	Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, <i>kan overføres</i>	3 543 000	
	81	Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet...	5 371 000	
901		Havbunns- og kystkartlegging		
	21	Spesielle driftsutgifter – Mareano-programmet, <i>kan overføres</i>	29 800 000	
	22	Spesielle driftsutgifter – kystkartlegging, <i>kan overføres</i>	22 000 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter.....	159 900 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 385 000	
903	Norsk akkreditering		
	1 Driftsutgifter.....	89 100 000	
904	Brønnøysundregistrene		
	1 Driftsutgifter.....	610 800 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 222 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	215 172 000	
905	Norges geologiske undersøkelse		
	1 Driftsutgifter.....	204 100 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	83 916 000	
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1 Driftsutgifter.....	74 100 000	
	30 Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	13 500 000	
	31 Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
	32 Miljøtiltak Folldal, <i>kan overføres</i>	65 000 000	
907	Norsk nukleær dekommisjonering		
	1 Driftsutgifter.....	450 300 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	530 046 000	
	30 Opprydding Søve, <i>kan overføres</i>	64 170 000	
	60 Tilskudd til kommuner	5 807 000	
	70 Tilskudd til organisasjoner	1 721 000	
908	Institutt for energiteknikk		
	70 Tilskudd til drift av atomanlegg.....	324 762 000	
	71 Tilskudd til sikring av atomanlegg	89 440 000	
	72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur.....	61 000 000	
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 480 000 000	
910	Sjøfartsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter.....	544 600 000	
911	Konkurransetilsynet		
	1 Driftsutgifter.....	151 400 000	
	70 Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 279 000	
912	Klagenemndssekretariatet		
	1 Driftsutgifter.....	53 000 000	
913	Dagligvaretilsynet		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 911 post 1</i>	5 600 000	
915	Regelrådet		
	1 Driftsutgifter.....	3 054 000	
922	Romvirksomhet		
	50 Direktoratet for romvirksomhet	110 894 000	
	70 Kontingent i European Space Agency (ESA)	273 442 000	
	71 Internasjonal romvirksomhet	712 971 000	
	72 Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	23 577 000	
	73 EUs romprogrammer	686 480 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	143 353 000	
	75	Tilskuddsordning tilknyttet nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø	5 130 000	
924		Internasjonale samarbeidsprogrammer		
	70	Tilskudd	405 600 000	
930		Design og arkitektur Norge		
	70	Tilskudd	19 536 000	
935		Patentstyret		
	1	Driftsutgifter	374 000 000	
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	9 700 000	
940		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 454 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	33 100 000	
951		Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS		
	70	Tilskudd til overvåkingsprogram	518 000	
	71	Tilskudd til energitiltak	192 000 000	
	72	Tilskudd til opprydding kulldrift	134 000 000	
952		Investinor AS		
	70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 400 000	
1473		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	85 118 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 091 230 000	
	70	Basiskostnader	191 288 000	
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	129 703 000	
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	609 021 000	
	75	Grønn plattform, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	311 400 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	351 457 000	
2426		Siva SF		
	70	Tilskudd	49 996 000	
	71	Tilskudd til testfasiliteter	218 496 000	
2460		Eksportfinansiering Norge		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-224 500 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	333 679 000	109 179 000
		Totale utgifter		14 322 353 000

Inntekter

3900	Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	211 000
	3	Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard	11 269 000
3902	Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter	23 445 000
	3	Inntekter fra salg av tjenester	34 798 000

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
3903	Norsk akkreditering		
	1 Gebyrinntekter og andre inntekter	70 840 000	
3904	Brønnøysundregistrene		
	1 Gebyrinntekter	672 986 000	
	2 Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	37 145 000	
3905	Norges geologiske undersøkelse		
	3 Oppdragsinntekter og andre inntekter	84 173 000	
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1 Leie av bergrettigheter og eiendommer	104 000	
	2 Behandlingsgebyrer	1 554 000	
	86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	1 200 000	
3907	Norsk nukleær dekommisjonering		
	2 Diverse inntekter	100 000	
3909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	1 Tilbakeføring av tilskudd	3 000 000	
3910	Sjøfartsdirektoratet		
	1 Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	270 092 000	
	2 Maritime personellsertifikater	31 928 000	
	3 Diverse inntekter	562 000	
	4 Gebyrer for skip i NIS	74 630 000	
	5 Kystradiotjenesten	16 800 000	
	86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000	
3911	Konkurransetilsynet		
	3 Refusjoner og andre inntekter	225 000	
	86 Lovbruddsgebyr	100 000	
3912	Klagenemndssekretariatet		
	1 Klagegebyr	741 000	
	2 Refusjoner og andre inntekter	225 000	
	87 Overtredelsesgebyr	100 000	
3935	Patentstyret		
	1 Inntekter av informasjonstjenester	4 416 000	
	2 Inntekter knyttet til NPI	7 580 000	
	3 Gebyrer immaterielle rettigheter	139 475 000	
3936	Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1 Gebyrer	500 000	
3950	Forvaltning av statlig eierskap		
	50 Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA	1 273 000 000	
5325	Innovasjon Norge		
	52 Tilbakeføring av tapsavsetning til låneordning for lav- og nullutslippsskip	176 000 000	
	53 Ny post under innovasjon Norge Tilbakeføring av ubrukte tiltaksmidler	91 000 000	
	54 Tilbakeføring av tapsavsetning til Grønn industrifinansiering	300 000 000	
	70 Låneprovisjoner	77 000 000	
5326	Siva SF		
	70 Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
5329	Eksportkredittordningen		
	70 Gebyrer m.m.....	30 000 000	
5460	Eksportfinansiering Norge		
	71 Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger	1 700 000	
	85 Inntekter fra avviklede midlertidige ordninger	723 700 000	
5612	Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS		
	80 Renter.....	40 100 000	
5613	Renter fra Siva SF		
	80 Renter.....	10 600 000	
5626	Renter av lån til Institutt for energiteknikk		
	80 Renter.....	5 500 000	
5629	Renter fra eksportkredittordningen		
	80 Renter.....	1 140 000 000	
Totale inntekter			5 368 599 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 3
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1
kap. 935 post 1	kap. 3935 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 207 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter til

dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

3. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 23 Oppdragsutgifter forskningsfartøy i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter og kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 1 Oppdragsinntekter og post 2 Oppdragsinntekter forskningsfartøy. Ved beregning av beløp som kan overføres til påfølgende år under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter

og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

4. overskride bevilgningen under kap. 912 Klagenemndssekretariatet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelle saksomkostninger knyttet til endring av påklagde vedtak til fordel for en part i medhold av forvaltningsloven § 36 i saker som behandles av klagenemndene som Klagenemndssekretariatet betjener.
5. overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelt erstatningsansvar for staten etter inngrep som følge av en markedsetterforskning.
6. overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter dersom Konkurransetilsynet må tilbakebetale renter på et overtredelsesgebyr gitt i medhold av konkurranselovens § 29 femte ledd som enten er satt ned eller frafalt etter klage eller søksmål.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
907	Norsk nukleær dekommisjonering	
	60 Tilskudd til kommuner	14,7 mill. kroner
	70 Tilskudd til organisasjoner	2,7 mill. kroner
951	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	70 Tilskudd til overvåkingsprogram	9,3 mill. kroner
2421	Innovasjon Norge	
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	800 mill. kroner
	71 Innovative næringsmiljøer	120 mill. kroner
	75 Grønn plattform	700 mill. kroner
	76 Miljøteknologi	645 mill. kroner
2426	Siva SF	
	71 Tilskudd til testfasiliteter	64,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 290,82 mill. euro i tillegg til foreslått bevilgning for å delta i de industrirettede programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 348,2 mill. euro.
3. gi tilsagn om tilskudd til tapsavsetning for norsk deltakelse i InvestEU med inntil 641,4 mill. kroner under kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer, post 70 Tilskudd og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene.

7. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 32 Nytt sjøfibersamband til Svalbard og Jan Mayen innenfor en totalramme på 2 835 mill. kroner.
8. overskride bevilgningen under kap. 915 Regelrådet, post 1 Driftsutgifter med inntil 2 mill. kroner som følge av usikkerhet om størrelse på ekstraordinære utgifter i forbindelse med vedtatt nedleggelse av virksomheten. Fullmakten skal først benyttes etter samråd med Finansdepartementet.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Norsk nukleær dekommisjonering og Institutt for energiteknikk fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 1 420 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 350 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 1 280 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om garantier for inntil 1 000 mill. kroner for lån innenfor ordningen med Grønn industrifinansiering, men slik at total ramme for garantier og lån ikke overstiger 4 100 mill. kroner for ordningen.

3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 155 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning.
4. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid inntående beløp på ordningens grunnfond.
5. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved bygge-lån innenfor skipsbyggingsindustrien.
6. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
7. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.
8. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 630 mill. kroner under risikoavlastningsordningen for norsk eksport til Ukraina.

VII

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill.

euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet kapittel III.

2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende risikolån innenfor en ramme på 3 000 mill. kroner, herav inntil 900 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.
4. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån innenfor ordningen for Grønn industrifinansiering innenfor en samlet øvre ramme av utestående og forpliktete lån og garantier på inntil 4 100 mill. kroner.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til særskilte prosjekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljötiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 225 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljötiltak i gruveområdet i Folldal.

XI

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen til et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt inntående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460 Eksportfinansiering Norge, post 24 Driftsresultat i 2026.

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIV

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Mesta AS delvis.
3. redusere deltakelsen i obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

XV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan avhende ikke-aktive gruveeiendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeiendom.

XVI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å føre inntekter fra garantiordningene mot mellomværendet med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når inntektene blir overført til de enkelte garantiordningene.

XVII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 606, 31. mai 2022, oppheves.

B.

Rammeområde 10
(Fiskeri)

I

På statsbudsjettet for 2026 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter.....	534 200 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	145 700 000	
	23	Prisråd for havbruk	17 900 000	
919		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner.....	1 563 195 000	
	61	Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt.....	2 281 000	
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner.....	2 849 000	
	73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift.....	640 400 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 896 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	38 766 000	
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	8 300 000	
	77	Tilskudd til kystrekeflåten.....	23 200 000	
Totale utgifter				2 978 687 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3917		Fiskeridirektoratet		
	1	Diverse inntekter	1 348 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr.....	28 901 000	
	86	Forvaltningssanksjoner.....	3 000 000	
Totale inntekter				33 249 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2026 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76, slik at summen av overskridelser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76 og kap. 923 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

C.

Rammeområde 11

(Landbruk)

I

På statsbudsjettet for 2026 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter.....	191 450 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 645 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	3 022 000	
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter.....	310 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter.....	1 701 919 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser.....	15 040 000	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 193 000	
1135		Veterinærinstituttet		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap.....	124 494 000	
1136		Norsk institutt for bioøkonomi		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap.....	279 378 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner	51 460 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	71 Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk.....	9 406 000	
	73 Nasjonalt senter for fjellandbruk.....	4 358 000	
	75 Dyrsku'n.....	2 990 000	
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	21 Spesielle driftsutgifter – Svalbard globale frøhvelv.....	12 300 000	
	50 Miljøregistreringer i skog.....	4 945 000	
	70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre genetiske ressurser.....	7 644 000	
	71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 669 000	
1140	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.		
	1 Driftsutgifter.....	14 129 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 183 000	
	71 Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	38 578 000	
1141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	23 Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	4 900 000	
	75 Organisasjoner – høstbare viltressurser.....	8 665 000	
1142	Landbruksdirektoratet		
	1 Driftsutgifter.....	317 100 000	
	21 Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn.....	81 500 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 194 000	
	50 Arealressurskart.....	8 000 000	
	60 Tilskudd til veterinærdekning.....	237 032 000	
	61 Tilskudd til skrantesykeprøver fra fallvilt.....	1 326 000	
	70 Tilskudd til fjellstuer.....	885 000	
	71 Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	5 900 000	
	72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	630 000	
	73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
	74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt.....	500 000	
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	79 000 000	
	77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
	79 Tilskudd til reindriften for andel av verdiskaping fra vindkraft.....	6 271 000	
	80 Beredskapslager matmel.....	1 000 000	
	81 Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
	83 Tiltak for sameksistens mellom reindrift og jordbruk.....	20 000 000	
1148	Naturskade – erstatninger		
	71 Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	173 100 000	
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	60 Flaskehalsprosjekter for veier for skogbruket, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	57 932 000	
	73 Tilskudd til skog- og klimatiltak, <i>kan overføres</i>	86 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	39 200 000	
	50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 640 253 000	
	70 Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	317 550 000	
	71 Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	104 400 000	
	73 Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	6 601 303 000	
	74 Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	17 886 445 000	
	77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	452 791 000	
	78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 041 741 000	
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51 Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond	81 800 000	
	72 Tilskudd til organisasjonsarbeid	10 500 000	
	75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	153 300 000	
	79 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 400 000	
1152	Bionova		
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	185 000 000	
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70 Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	15 000 000	
	75 Oppsyn i statsallmenninger	18 837 000	
Totale utgifter			34 335 178 000

Inntekter

4100	Landbruks- og matdepartementet		
	1 Refusjoner m.m.	151 000	
4115	Mattilsynet		
	1 Gebyr m.m.	231 891 000	
	2 Driftsinntekter og refusjoner m.m.	6 831 000	
	85 Gebyr og tvangsmulkt, m.m.	7 000 000	
4141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	1 Jegerprøve, gebyr m.m.	4 900 000	
4142	Landbruksdirektoratet		
	1 Driftsinntekter, refusjoner m.m.	55 367 000	
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	85 Markedsordningen for korn	1 050 000	
Totale inntekter			307 190 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 1
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de

statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas

med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset oppad til 25,0 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter med opp til 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetske ressurser	7,5 mill. kroner
1142	Landbruksdirektoratet	
	77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	94,6 mill. kroner
1148	Naturskade – erstatninger	
	71 Naturskade – erstatninger	197,5 mill. kroner
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	23,2 mill. kroner
1152	Bionova	
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	309,0 mill. kroner

V

Fullmakter eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan:

1. selge statseiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.
2. inngå festekontrakter på de eiendommene departementet forvalter.

VI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

VII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 556, 8. april 2025, oppheves.

Oslo, i næringskomiteen, den 12. desember 2025

Rune Støstad

leder og ordfører

Stortingets presidentskap
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/3552-275

Dato
20. oktober 2025

Statsbudsjettet 2026 - Prop. 1 S (2025-2026) for Nærings- og fiskeridepartementet - rettebrev

Jeg gjør herved Stortinget oppmerksom på en utelatelse som er oppdaget i Prop. 1 S (2025–2026) for Nærings- og fiskeridepartementet.

Sametinget skal være mottaker av midlene til investeringskapital for samisk næringsutvikling som er omtalt under kap. 900 post 75.

I Prop. 1 S (2025–2026) fra NFD, kap. 900 post 75, side 104, foreslår regjeringen derfor å legge til den understrekede setningen, som omtaler mottaker av bevilgningen:

«Regjeringen vil styrke tilgangen på investeringskapital for samisk næringsliv, og foreslår at det øremerkes 7 mill. kroner til dette formålet. Tiltaket skal bidra til at flere bedrifter kan etablere seg og utvikle lønnsom næringsvirksomhet basert på samisk kultur og identitet, og dermed styrke verdiskapingen i samiske områder. Sametinget er mottaker av midlene.»

Med hilsen

Cecilie Terese Myrseth

Kopi

Finansdepartementet
Statsministerens kontor

